პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მზრუნველთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 37-ე წელი
№ 164 (10558)

სამშაბათი, 17 ივლისი, 1956 წ.

ფასი 20 კაპ.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიმართვა

მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებისადმი განიარაღების შესახებ

ხელმძღვანელობს რა ხალხთა შორის მშვიდობის განმტკიცების მაღალი მიზნებით, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლეს საბჭოს თავის მოვალეობად მიაჩნია მიაპყროს ყველა სახელმწიფოს ხალხთა, მთავრობათა და პარლამენტთა ყურადღება თანამედროვეობის გადაუდებელ და უმნიშვნელოვანეს პრობლემას, რომელიც დიდად აღელვებს მთელი დედამიწის ხალხებს, — გამალებული შეიარაღების შეწყვეტის, შეიარაღების შემცირებისა და ატომური და წყალბადის იარაღის აკრძალვის პრობლემას.

ღონისძიებებს, რომლებიც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში უკანასკნელი ათეული წლის მანძილზე ხორციელდებოდა განიარაღების შესახებ შეთანხმების მიღწევის მიზნით, სამწუხაროდ, აქამდე არ მოჰყოლია წარმატება.

მსოფლიოში გრძელდება გამალებული შეიარაღება, მასობრივი მოსპობის იარაღის — ატომური და წყალბადის ბომბების შემდგომი დაგროვება. მილიონობით ადამიანი კვლავ მოწყვეტილია თავის ოჯახს და თოფქვეშ დგას. ყოველივე ეს მძიმე ტვირთად აწვება მხრებზე ხალხებს, საშუალებას არ აძლევს მათ აწარმოონ შემოქმედებითი შრომა, აძლიერებს მათს ურწმენობას თავიანთი მომავლისადმი და შიშს ახალი ომის საფრთხის წინაშე.

ამ პირობებში ყველა ქვეყნის პარლამენტებისა და მთავრობების, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ხალხთა წინაშე თავიანთი სახელმწიფოების ბედისათვის, წმიდა მოვალეობაა მიიღონ ქმედითი ღონისძიებანი გამალებული შეიარაღების შესაწყვეტად, არ დაუცადონ, სანამ გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია შეძლებს გამონახოს ყველა დაინტერესებული სახელმწიფოსათვის მისაღები გადაწყვეტილება. ამას ხელს უწყობს ამ ბოლო დროს მიღწეული შენელება საერთაშორისო დაძაბულობისა, ქვეყნებს შორის მეგობრული კონტაქტებისა და კარგი ურთიერთობის შემდგომი განვითარება მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპების საფუძველზე.

უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი ღონისძიება, რომელიც ქმნის პირობებს განიარაღების საყოველთაო პროგრამის განხორციელებისათვის, არის შეიარაღების შემცირება თვითეული ცალკე სახელმწიფოს მიერ. ამაში განსაკუთრებული როლი უნდა შეასრულონ დიდმა სახელმწიფოებმა, რომლებსაც ეკისრებათ მთავარი პასუხისმგებლობა მთელ მსოფლიოში მშვიდობის შენარჩუნებისა და დაცვისათვის. სწორედ დიდმა სახელმწიფოებმა, რომლებსაც უდიდესი შეიარაღებული ძალები მოეპოვებათ, უნდა მისცენ მაგალითი შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შემცირებაში.

საბჭოთა კავშირი, თანმიმდევრულად ახორციელებს რა ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების პოლიტიკას, უკვე შეუდგა თავისი შეიარაღებული ძალების, შეიარაღებისა და სამხედრო საჭიროებისათვის ხარჯების შემცირებას. არ ელოდება რა საერთო შეთანხმებას განიარაღების შესახებ, სსრ კავშირი, თავისი შეიარაღებული ძალების 640 ათასი კაცით შემცირების გარდა, რაც 1955 წელს განხორციელდა, 1957 წლის 1 მაისამდე განახორციელებს შეიარაღებული ძალების ახალ, კიდევ უფრო დიდ შემცირებას 1.200 ათასი კაცით. შესაბამისად შემცირდება საბჭოთა კავშირის შეიარაღება და სამხედრო ტექნიკა, აგრეთვე თავდაცვის ხარჯები.

უმაღლესი საბჭო იწონებს საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილებას შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შემცირების შესახებ და მიიჩნია, რომ იგი არის კეთილი ნების აქტი, უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი დასაწყისი, რომელიც აადვილებს განიარაღების პრობლემის პრაქტიკულად გადაჭრას.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო მიმართავს ყველა სახელმწიფოს პარლამენტებს მოწოდებით განიხილონ და მხარი დაუჭირონ საბჭოთა კავშირის ამ ინიციატივას და, თავის მხრივ, მიიღონ ქმედითი ღონისძიებანი გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისათვის, შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შემცირებისათვის, და ამით ღირსეული წვლილი შეიტანონ ხალხთა შორის მშვიდობის განმტკიცების საქმეში.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო დარწმუნებულია, რომ გამალებული შეიარაღების შეწყვეტა წარმატებით დაგვირგვინდება, თუ სხვა სახელმწიფოების პარლამენტები ყოველ ღონეს იხმარენ, რათა განახორციელონ რეალური ღონისძიებანი ამ კეთილშობილური მიზნის მისაღწევად.

მოსკოვი, კრემლი. 1956 წ. 16 ივლისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს განცხადება

იაპონიის პარლამენტის მიმართვასთან დაკავშირებით ატომგულის, ესე იგი ატომური და წყალბადის იარაღის აკრძალვისა და მისი გამოცდის შეწყვეტის საკითხზე

სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიების წინადადებით განიხილა იაპონიის პარლამენტის წარმომადგენელთა პალატისა და მრჩეველთა პალატის რეზოლუციები, მიღებული 1956 წლის თებერვალში, რომლებშიც გამოხატულია იაპონიის პარლამენტის მისწრაფება მიაღწიოს ატომური და წყალბადის ბომბების წარმოებისა და გამოყენების აკრძალვას, ხოლო ამ საკითხზე შეთანხმების მიღწევამდე — ამ იარაღის გამოცდის აკრძალვას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსათვის სავსებით გასაგებია იაპონელი ხალხის განსაკუთრებული შეშფოთება გამალებული შეიარაღების განგრძობასთან და ატომურ და წყალბადის იარაღის სულ ახალ და ახალ გამოცდასთან დაკავშირებით.

საბჭოთა კავშირს მიაჩნია, რომ ატომური და წყალბადის იარაღის მხოლოდ სრული აკრძალვა, ესე იგი მისი წარმოების შეწყვეტა, მისი გამოყენების აკრძალვა, მარაგის მოსპობა და სახელმწიფოთა შეიარაღებიდან მისი ამოღება იხსნის მსოფლიოს ხალხებს გამანადგურებელი ატომური ომის საფრთხისაგან და კაცობრიობისათვის იმ მძიმე შედეგებისაგან, რომლებიც დაკავშირებულია ამ იარაღის გამოყენებასთან.

სწორედ ამიტომ საბჭოთა კავშირი მთელი ომისშემდგომი წლების მანძილზე დაბეჯითებით იბრძვის ატომური იარაღის სრული აკრძალვისა და სახელმწიფოთა შეიარაღებიდან მისი ამოღებისათვის და არაერთხელ შეუტანია შესაბამისი წინადადებანი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში. კერძოდ, საბჭოთა მთავრობის 1955 წლის 10 მაისის ცნობილ წინადადებაში გათვალისწინებულია ატომური და წყალბადის იარაღის გამოყენებისა და წარმოების სრული აკრძალვა და მისი ამოღება შეიარაღებიდან. მაშინვე საბჭოთა მთავრობამ შეიტანა წინადადება, რომ სახელმწიფოებს, რომლებსაც აქვთ ატომური და წყალბადის იარაღი, განიარაღების პროგრამის განხორციელების ერთ-ერთ პირველი რიგის ღონისძიებად ეკისრათ ვალდებულება შეეწყვიტათ ამ სახეობის იარაღის გამოცდა.

საბჭოთა მთავრობის ამა წლის 27 მარტის წინადადებაში აგრეთვე გათვალისწინებულია, რომ სახელმწიფოები შეთანხმდნენ თერმოატომგულის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ, მიუხედავად განიარაღების პრობლემის სხვა საკითხებზე შეთანხმების მიღწევისა.

სამწუხაროდ, ამ წინადადებებმა ჯერჯერობით ვერ ჰპოვეს სათანადო მხარდაჭერა, და თერმოატომგულის იარაღის გამოცდის შეწყვეტის საკითხი ჯერ გადაწყვეტილი არ არის.

მაგრამ ყოველივე ეს ვერ შეაჩერებს საბჭოთა კავშირს მის ბრძოლაში ატომური იარაღის სრული აკრძალვისათვის და თერმოატომგულის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტისათვის — როგორც პირველი ნაბიჯისათვის ამ გზაზე.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭო კმაყოფილებით აღნიშნავს საბჭოთა კავშირის ხალხებისა და იაპონიის ხალხის შეხედულებათა ერთობას ამ უაღრესად დიდმნიშვნელოვან საკითხში და იმედს გამოთქვამს, რომ საბჭოთა კავშირისა და იაპონიის პოზიციას ამ კეთილშობილურ საქმეში აქტიურად დაუჭერენ მხარს სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტები.

მოსკოვი, კრემლი. 1956 წ. 16 ივლისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეხუთე სესია

16 ივლისს მოსკოვში, კრემლის დიდ სასახლეში, გაიმართა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს გაერთიანებული სხდომა.

დარბაზში ბევრი სტუმარია, ესწრებიან მოსკოვში აკრედიტებული დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა მეთაურები, საბჭოთა და უცხოელი ჟურნალისტები.

პრეზიდიუმის ლოჟებში არიან სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრები, მინისტრები.

თავმჯდომარის მაგიდას უსხედან ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე **ვ. ტ. ლაცისი**, კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები **ა. ა. ლებედევი, ვ. პ. მჟავანაძე, ზ. ს. ომაროვა, ნ. ე. ავხიმოვიჩი, პ. ტ. კომაროვი, მ. სულთანოვა, პ. გ. ტიჩინა.**

მთავრობის ლოჟებში არიან ამხანაგები **ნ. ა. ბულგანინი, კ. ე. ვოროშილოვი, გ. მ. მალენკოვი, კ. მ. მოლოტოვი, მ. გ. პერვუხინი, ნ. ს. ხრუშჩოვი, გ. კ. ჟუკოვი, ლ. ი. ბრეჟნევი, დ. ტ. შეპილოვი, პ. ნ. პოსპელოვი.** დეპუტატები და სტუმრები ხანგრძლივი ტაშით ხვდებიან მათ.

უმაღლესი საბჭო იწყებს საკითხის განხილვას — სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიმართვა სხვა ქვეყნების პარლამენტებისადმი განიარაღების საკითხზე.

კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიების სახელით მოხსენება გააკეთა დეპუტატმა **ბ. გ. გაფუროვმა.**

კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიებმა, ამბობს იგი, დამავალეს მოვახსენო სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს საქმის ახლანდელი მდგომარეობა განიარაღების საკითხში და შემოვიტანო თქვენს განსახილველად პროექტი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიმართვისა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებისადმი. ორატორი აღნიშნავს, რომ თანამედროვე საერთაშორისო მდგომარეობას ახასიათებს დაძაბულობის შენელება ცალკეულ სახელმწიფოთა ურთიერთობაში. საერთაშორისო ვითარების გარკვეული გაუმჯობესება შედეგად მოჰყვა მთელ რიგ თანმიმდევრულ და მტკიცე ნაბიჯებს, რომლებიც გადადგეს საბჭოთა კავშირმა, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკამ და სხვა მშვიდობისმოყვარე ქვეყნებმა. საერთაშორისო ვითარების გაუმჯობესებას უეჭველად შეუწყო ხელი საბჭოთა კავშირისა და უცხო ქვეყნების სახელმწიფო მოღვაწეთა პირადმა კონტაქტებმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დელეგაციების გამგზავრებამ საზღვარგარეთ, აგრეთვე საპარლამენტო დელეგაციების ჩამოსვლამ საბჭოთა კავშირში.

საბჭოთა ხალხი მხურვალედ იწონებს ლენინურ მშვიდობისმოყვარულ საგარეო პოლიტიკას, რომელსაც ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტი და საბჭოთა მთავრობა ახორციელებენ, სამართლიანად მიაჩნია რა, რომ ეს პოლიტიკა შეესაბამება არა მარტო ჩვენი ხალხის, არამედ აგრეთვე მთელი დედამიწის ხალხთა სასიცოცხლო ინტერესებს.

შემდეგ ამხ. გაფუროვი აღნიშნავს, რომ შედეგები საერთაშორისო ვითარების შენელების საქმეში უფრო მნიშვნელოვანი იქნებოდა, დასავლეთის სახელმწიფოთა მთავრობებიც რომ იღებდნენ შესაბამის ღონისძიებებს.

შემდეგ მომხსენებელი ლაპარაკობს საბჭოთა სახელმწიფოს წინადადებებზე გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისათვის, იმ ღონისძიებებზე, რომლებიც საბჭოთა მთავრობამ განახორციელა საბჭოთა შეიარაღებული ძალების შემცირების მიზნით.

დიდი პასუხისმგებლობა ქმედით ღონისძიებათა მიღებისათვის, რათა შეწყდეს გამალებული შეიარაღება და თავიდან აცილებულ იქნას ახალი ომის წარმოშობის შესაძლებლობა, ეკისრებათ ყველა ქვეყნის პარლამენტებს და უწინარეს ყოვლისა დიდი სახელმწიფოების პარლამენტებს. ჩვენ მიგვაჩნია, აცხადებს ორატორი, რომ პარლამენტებს შეუძლიათ ბევრი რამ გააკეთონ იმისათვის, რომ თავიდან იქნას აცილებული ახალი ომის საფრთხე, განმტკიცდეს ნდობა სახელმწიფოებს შორის, რომ კოლოსალური სახსრები, რომლებიც ახლა იხარჯება ნგრევის საშუალებათა წარმოებისათვის, გამოყენებულ იქნას შემოქმედებითი მიზნებისათვის.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიებს, ამბობს ამხ. გაფუროვი, შემოაქვს წინადადება მოწონებულ იქნას საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილება სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ცალმხრივი შემცირების შესახებ და გაგზავნოს ყველა სახელმწიფოს პარლამენტებს მიმართვა მოწოდებით მხარი დაუჭირონ საბჭოთა კავშირის ინიციატივას და მიბაძონ სსრ კავშირის მაგალითს შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შემცირების საქმეში.

ამხ. გაფუროვმა გამოაქვეყნა პროექტი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიმართვისა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებისადმი.

სიტყვა კამათში გამოსვლისათვის ეძლევა დეპუტატ **ნ. ს. ტიხონოვს** (რუსეთის სფსრ). განიარაღების საკითხი, ამბობს იგი, თანამედროვე საერთაშორისო ცხოვრების უმნიშვნელოვანეს საკითხებს ეკუთვნის. განიარაღება არის საერთაშორისო დაძაბულობის შემდგომი შენელების საუკეთესო საშუალება, ხალხთა შორის ნდობის განმტკიცებისა და ნაყოფიერი თანამშრომლობის საუკეთესო საშუალება.

განიარაღების საქმეში საბჭოთა კავშირმა და სხვა დემოკრატიულმა სახელმწიფოებმა გადამწყვეტი ნაბიჯები გადადგეს, შეუდგნენ რა თავიანთი შეიარაღებული ძალებისა და სამხედრო ხარჯების შემცირებას. ეჭვი არ მეპარება, ამბობს ორატორი, რომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიმართვას სხვა ქვეყნების პარლამენტებისადმი მოიწონებენ სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტების წევრები.

გამოდის დეპუტატი **ნ. ვ. პოპოვი.** ყველა ქვეყნის ასეულ მილიონობით ადამიანი იბრძვის შეიარაღების შემცირებისა და თერმოატომგულის იარაღის აკრძალვისათვის, ამბობს იგი.

საბჭოთა სახელმწიფოს, რომელსაც დაბადებიდანვე ეკერა პირზე სიტყვა „მშვიდობა“, განაგრძობს დეპუტატი, არა აქვს არც ერთი მოტივი, რომელიც მას უკარნახებდეს აგრესიული პოლიტიკის განხორციელების საჭიროებას. საბჭოთა ხალხის ყველაზე სანუკვარი სურვილია იცხოვროს მშვიდობით და მეგობრობით ყველა ხალხთან. ჩვენ ყველანი, უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები, ვიწონებთ საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილებას შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შემცირების შესახებ. წინადადებას, რომ მიღებულ იქნას უმაღლესი საბჭოს მიმართვა მსოფლიოს ყველა პარლამენტისადმი შეიარაღების შემცირების შესახებ, მხარს დაუჭერენ არა მარტო დეპუტატები, არამედ ჩვენი ამომრჩევლებიც, მთელი ჩვენი ხალხი, მას მხურვალედ გამოეხმაურებიან მთელ მსოფლიოში.

სიტყვა ეძლევა **დეპუტატ კ. ბ. ორლოვსკის.**

მე ვალდებულად ვგრძნობ ჩემს თავს, ამბობს იგი, გამოვიდე აქ და ჩემი სიტყვა ვთქვა გამალებული შეიარაღების წინააღმდეგ, მშვიდობის საქმის დასაცავად. ეს არის სიტყვა უბრალო საბჭოთა ადამიანისა, რომელმაც კარგად იცის, რა არის ომი.

საბჭოთა კავშირი, განაგრძობს დეპუტატი ორლოვსკი, დიდი მშვიდობისმოყვარული სახელმწიფოა. კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა მტკიცედ და თანმიმდევრულად იბრძვიან ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროებისათვის. ნება მიბოძეთ ჩემი ამომრჩევლების სახელით ამ მაღალი ტრიბუნიდან განვაცხადო, რომ ჩვენ მხურვალედ ვიწონებთ და მხარს ვუჭერთ დეპუტატ გაფუროვის შემოტანილ წინადადებას.

საბჭოთა მთავრობა, თქვა დეპუტატმა **შ. რ. რაშიდოვმა** (უზბეკეთის სსრ), მტკიცედ ახორციელებს მშვიდობიანი თანაარსებობის პოლიტიკას, ამყარებს კონტაქტებს სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობებთან და პარლამენტებთან. მთელ მსოფლიოს ჰქონდა შესაძლებლობა დარწმუნებულიყო, რომ საბჭოთა ადამიანები გულთბილად ხვდებიან ყველა ხალხის წარმომადგენლებს, მეგობრობის ხელს უწვდიან მათ, მზად არიან ერთობლივად იმუშაონ მშვიდობისათვის. მარტო უკანასკნელი წლინახევრის განმავლობაში საბჭოთა უზბეკეთში იყო უცხოეთის ასზე მეტი დელეგაცია, თუ არ ჩავთვლით მრავალ ტურისტს. ყველას, ვინც კი აქ ყოფილა, შესაძლებლობა ჰქონდა დარწმუნებულიყო, რომ უზბეკი ხალხი, ისევე როგორც ჩვენი დიადი სამშობლოს ყველა ხალხი, ეწევა მშვიდობიან, შემოქმედებითს შრომას და იცავს მშვიდობის საქმეს, როგორც სასიცოცხლო საყოველთაო-სახალხო საქმეს.

ჩემი ამომრჩევლებისა და მეცნიერთა სახელით, ამბობს დეპუტატი **ნ. ვ. ციცინი** (რუსეთის სფსრ), მხურვალედ ვიწონებ საბჭოთა მთავრობის მშვიდობისმოყვარულ საგარეო პოლიტიკას, რომლის მიზანია საერთაშორისო დაძაბულობის შენელება და მთელ მსოფლიოში მშვიდობის განმტკიცება.

მთელი საბჭოთა ხალხი და მასთან ერთად ჩვენც, მეცნიერები, ვგმობთ ომის საზიზღარ ძალადაგებლებს. ჩვენ ვიცით, რომ ყველა ქვეყანაში მრავლდება მშვიდობისათვის მებრძოლთა რიგები.

ტრიბუნაზეა ქარხანა „ელექტროსტალის“ მეფოლადე დეპუტატი **ა. პ. ჟურავლიოვი.** (რსფსრ) ჩვენი ქარხნის კოლექტივმა, თქვა მან, ვადამდე შეასრულა პირველი ნახევარი წლის დავალება, გეგმის გადამეტებით გამოუშვა ორი ათას ტონაზე მეტი მაღალხარისხოვანი ფოლადი. მე 32 წელია ამ ქარხანაში ვმუშაობ, აქედან 28 წელია ფოლადს ვადნობ და ამ ხნის განმავლობაში მრავალი ათეული ათასი ტონა ლითონი მივეცი ჩვენს ქვეყანას. მეფოლადეებმა მთხოვეს გადმოგცეთ თქვენ, რომ ისინი ყოველ ღონეს იხმარენ, რათა არა მარტო მთლიანად, არამედ გადაჭარბებით შეასრულონ მეექვსე ხუთწლედის დავალებანი. ჩვენს მეცნიერებთან ერთად ვიბრძოლებთ მსოფლიოში საუკეთესო ფოლადის გამოშვებისათვის. იგი გვჭირდება არა ომისათვის, არამედ მშვიდობიანი შემოქმედებითი შრომისათვის.

მოსკოვის ოლქის მშრომელები, თქვა დასასრულ ამხ. ჟურავლიოვმა, მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად მხურვალედ იწონებენ და მხარს უჭერენ საბჭოთა მთავრობის აქტიურ საგარეო პოლიტიკას, რომლის მიზანია ყველა ხალხს შორის მტკიცე მშვიდობა და მეგობრობა.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭო, თქვა დეპუტატმა **ბ. გ. ტიჩინამ** (უკრაინის სსრ), დღეს განიხილავს მიმართვას სხვა ქვეყნების პარლამენტებისადმი განიარაღების შესახებ. ეს მიმართვა — ჩვენ ვიცით და გვჯერა — უეჭველად მიაღწევს ადრესატებამდე, მიუხედავად ყოველგვარი ხელოვნური დაბრკოლებისა. მე როგორც დეპუტატს მსურს ვუთხრა სხვა ქვეყნების პარლამენტების წევრებს: რა კეთილშობილური მისია გაკისრიათ თქვენ — დაიცვათ ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების საქმე! მაშ აღიმაღლეთ ხმა პარლამენტებში, აღიმაღლეთ ხმა სიმართლისათვის, სამართლიანობისათვის ქვეყნად, განიარაღებისათვის! შეიტანეთ წინადადებანი საერთაშორისო ურთიერთობის გაუმჯობესებისათვის, ხანგრძლივი მშვიდობისათვის!

დეპუტატ **პ. გ. ტიჩინას** გამოსვლის შემდეგ შეწყდა კამათი განსახილველ საკითხზე. უმაღლესმა საბჭომ ერთხმად მიიღო მიმართვა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებისადმი განიარაღების შესახებ.

უმაღლესი საბჭო იწყებს სესიის დღის წესრიგის შემდეგი საკითხის განხილვას — სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს განცხადების შესახებ იაპონიის პარლამენტის მიმართვის გამო ატომგულის იარაღის აკრძალვისა და მისი გამოცდის შეწყვეტის საკითხზე. კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიების დავალებით მოხსენება გააკეთა დეპუტატმა **ი. ხ. გრუშეცკიმ.**

მომდინარე წლის თებერვალში, თქვა მან, იაპონიის პარლამენტის წარმომადგენელთა პალატამ და მრჩეველთა პალატამ მიიღეს რეზოლუციები, რომლებიც მოითხოვენ აიკრძალოს ატომგულის იარაღი და შეწყდეს მისი გამოცდა საერთაშორისო შეთანხმების დადების გზით. ეს რეზოლუციები, რომლებშიც, ეჭვი არ არის, გამოხატულება ჰპოვა იაპონელი ხალხის მხურვალე მისწრაფებამ შეინარჩუნოს მშვიდობა, თავიდან აიცილოს ატომური ომის საშინელებანი, იაპონიის პარლამენტმა თავისი მთავრობის მეშვეობით გადასცა საბჭოთა კავშირს, დიდი ბრიტანეთისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობებს, რომლებსაც აქვთ ატომური და წყალბადის იარაღი.

არა გვგონია საჭირო იყოს იმის მტკიცება, რომ უკლებლივ ყველა ხალხი ღრმად დაინტერესებულია ატომისა და წყალბადის იარაღის — ადამიანთა მასობრივი მოსპობის იარაღის წარმოებისა და გამოყენების აკრძალვით, აგრეთვე ამ იარაღის გამოცდის აკრძალვით. ხალხებს სურთ, რომ ატომის ენერგია ემსახურებოდეს მშვიდობიან მიზნებს.

საბჭოთა კავშირმა პირველმა წამოაყენა წინადადება ატომური იარაღის აკრძალვის შესახებ, როგორც კი დამთავრდა მეორე მსოფლიო ომი. საბჭოთა მთავრობა მოითხოვდა და მოითხოვს ატომური და წყალბადის იარაღის სრულ აკრძალვას, მისი წარმოებისა და გამოყენების აკრძალვას, მისი არსებული მარაგის მოსპობას, მისი გამოცდის შეწყვეტას.

სამწუხაროდ, ატომური იარაღის აკრძალვის საკითხი დღემდე არ არის გადაჭრილი. საბჭოთა წინადადებებს, რომლებიც მოიწონეს ყველა ქვეყნის ხალხთა ფართო მასებმა, არ დაუჭირეს მხარი დასავლეთის სახელმწიფოთა მთავრობებმა. ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დასავლეთის მთელ რიგ სხვა სახელმწიფოთა მმართველი წრეები ახლაც სხვადასხვა საბაბით აფერხებენ შეთანხმების მიღწევას ამ უმნიშვნელოვანეს პრობლემაზე.

კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიებმა ყურადღებით განიხილეს იაპონიის პარლამენტის მიმართვა და მიიღეს გადაწყვეტილება უმაღლეს საბჭოს განიხილოს ეს დოკუმენტი უმაღლესი საბჭოს ამ სესიაზე და მიიღოს შესაბამისი განცხადება. ამხ. გრუშეცკი აქვეყნებს განცხადების პროექტს.

შემდეგ გამოსულმა დეპუტატმა **ა. ნ. ნესმეიანოვმა** (რუსეთის სფსრ) თავისი სიტყვის მეტი ნაწილი მიუძღვნა მშვიდობიანი მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენებას, ამ საქმეში მთელი მსოფლიოს მეცნიერთა თანამშრომლობის საკითხებს.

ორატორი მხარს უჭერს ორივე პალატის საგარეო საქმეთა კომისიების მიერ წარმოდგენილ განცხადების ტექსტს იაპონიის პარლამენტის მიმართვის გამო ატომგულის იარაღის აკრძალვისა და მისი გამოცდის შეწყვეტის საკითხზე.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა ჯგუფის — ამხ. ვასილეესკაიას, კორნეიჩუკის, პოპოვას, სურკოვის, ტიხონოვის, ერენბურგისა და ნესმეიანოვის სახელით ორატორი მიმართავს შეკითხვით საბჭოთა მთავრობას:

ვიზიარებთ რა მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ბიუროს აზრს, რომელმაც ამერიკის შეერთებული შტატების, საბჭოთა კავშირისა და დიდი ბრიტანეთის მთავრობებს მიმართა წინადადებით დადონ შეთანხმება ატომგულის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ, ჩვენ მივმართავთ საბჭოთა მთავრობას შეკითხვით — რა ღონისძიებათა მიღებას აპირებს იგი იმისათვის, რომ ყველგან შეწყდეს ატომგულის იარაღის გამოცდა.

სიტყვა ეძლევა დეპუტატ **ი. გ. ერენბურგს** (ლატვიის სსრ). ჩვენ გვსურს, თქვა მან, რომ საბჭოთა მთავრობამ გააკეთოს ყველაფერი, რაც მსაზღვა დამოკიდებული, რათა დაკმაყოფილდეს როგორც საბჭოთა ხალხის, ისე მსოფლიოს ყველა ხალხის სურვილი. დაე მსოფლიომ გაიგოს, რომ საბჭოთა კავშირი სთავაზობს სხვა სახელმწიფოებს დაუყოვნებლივ, უშინაარსოდ, ყოველგვარი ფორმით, ყველგან, ყოველ გახელსა და გრძედში შეწყდეს ატომგულის იარაღის გამოცდა.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ხვალ ან ერთი კვირის შემდეგ იგივე სიტყვები ნათქვამი იქნება დიდი ბრიტანეთისა და შეერთებული შტატების პარლამენტებში, რომ ჩვენი დასავლეთელი კოლეგები იმავე მშვიდობისმოყვარული და ჰუმანური მიზნებით წინადადებას მისცემენ თავიანთ მთავრობებს დაუყოვნებლივ დაიწყონ მოლაპარაკება საბჭოთა მთავრობასთან ატომგულის ... ქებათა სრული შეწყვეტის შესახებ.

შემდეგ, დეპუტატთა ჯგუფის შეკითხვასთან დაკავშირებით, საბჭოთა მთავრობის სახელით გაეცა პასუხი ... სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა, დეპუტატმა **ტ. შეპილოვმა.**

სიტყვა ეძლევა დეპუტატ **ი. ი. პალეცკისს** (ლატვის სსრ). მე მინდა უწინარეს ყოვლისა დავარწმუნო იაპონელი ხალხი და მისი პარლამენტი, თქვა მან, რომ მთელი საბჭოთა ხალხი და დეპუტატები მხურვალედ თანაუგრძნობენ იაპონელ ხალხს მის მიერ განცდილ ტრაგედიასთან დაკავშირებით.

საჭიროა გავაკეთოთ ისე, რომ იარაღის გამოყენების შეუძლებლობა ცხადი გახდეს იმათთვისაც, ვინც ჯერ კიდევ იმუქრება ამ იარაღით. საჭიროა, რომ ხალხებმა თავიანთ მთავრობებს დაადებინონ ისეთი შეთანხმება, რომელიც უზრუნველყოფს მათ ყოველგვარი ცდისაგან ატომური და სხვა ბომბების საშუალებით გადაიჭრას დავა.

დეპუტატი **ა. ნ. შელეპინი** (რუსეთის სფსრ) ამბობს, რომ საბჭოთა კავშირის ქალიშვილები და ჭაბუკები, რომლებიც კომუნისტურმა პარტიამ აღზარდა ინტერნაციონალიზმისა და ხალხთა მეგობრობის სულისკვეთებით, მთელ ჩვენს დიდ ხალხთან ერთად აქტიურად მოითხოვენ თერმოატომგულის იარაღის აკრძალვას. საბჭოთა ახალგაზრდობას სურს ისწავლოს და იმუშაოს საბჭოთა ხალხის ბედნიერებისათვის, ყველა ადამიანის ბედნიერებისათვის.

მე, ისევე როგორც სხვა დეპუტატები, აცხადებს ამხ. შელეპინი, ვუერთდები წინადადებას, რომ იაპონიის პარლამენტის მიმართვასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ მიიღოს შესაბამისი განცხადება.

დეპუტატ შელეპინის გამოსვლის შემდეგ სესიამ ერთხმად მიიღო სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს განცხადება იაპონიის პარლამენტის მიმართვასთან დაკავშირებით ატომგულის, ესე იგი ატომური და წყალბადის იარაღის აკრძალვისა და მისი გამოცდის შეწყვეტის საკითხზე.

შემდეგ, დეპუტატთა ჯგუფის შეკითხვასთან და სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის დ. ტ. შეპილოვის განცხადებასთან დაკავშირებით, უმაღლესმა საბჭომ მიიღო შემდეგი დადგენილება:

მოწონებულ იქნას საბჭოთა მთავრობის პოლიტიკა და პრაქტიკული ღონისძიებანი განიარაღებისა და ატომური და წყალბადის იარაღის გამოცდის დაუყოვნებლივ შეწყვეტისა და მისი გამოყენების აკრძალვის საკითხში.

დეპუტატები შეუდგნენ დღის წესრიგის შემდეგი საკითხის — კარელიო-ფინეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კარელიის ავტონომიურ საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკად გარდაქმნისა და რუსეთის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკის შემადგენლობაში მისი შეყვანის შესახებ კარელიო-ფინეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს თხოვნის განხილვას. ამ საკითხზე სიტყვა მიეცა კარელიო-ფინეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს დეპუტატ **ო. ვ. კუუსინენს.** იგი აცხადებს, რომ წინადადება კარელიო-ფინეთის სს რესპუბლიკის კარელიის ასს რესპუბლიკად გარდაქმნის შესახებ ემყარება რესპუბლიკის მშრომელთა სურვილს. კარელიო-ფინეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს მიერ ამა წლის 24 აპრილს მიღებულ კანონში აღნიშნულია, რომ რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ გაითვალისწინა შემდეგი ობიექტური გარემოებანი: ჯერ-ერთი, რესპუბლიკის მოსახლეობის ახლანდელი ეროვნული შემადგენლობა, მეორე, რესპუბლიკის ეკონომიკის ერთობა, მჭიდრო სამეურნეო და კულტურული კავშირი რუსეთის ფედერაციასთან.

სიტყვა ეძლევა რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს დეპუტატ **მ. პ. ტარასოვს.** რუსეთის ფედერაციის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა, თქვა მან, განიხილა კარელიო-ფინეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს თხოვნა კარელიის ასსრ მიღების შესახებ რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაში და კმაყოფილებით გამოთქვა თავისი თანხ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეხუთე სესია

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ა. ბულგანინის საბოლოო სიტყვა

სსრ კავშირის უმაღლესი საგჭოს ეროვნეგათა საგჭოს 1956 წლის 13 ივლისის სხდომაზე

ამხანაგო დეპუტატებო!

დამთავრდა სახელმწიფო პენსიების კანონის პროექტის განხილვა კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოში. ამ განხილვის შედეგად შეიძლება გავაკეთოთ ზოგიერთი საერთო დასკვნა.

საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიების მოხსენებებმა და კამათში დეპუტატთა გამოსვლებმა გვიჩვენა, რომ განხილვა იმ კანონის პროექტისა, რომელიც ეხება მილიონობით საბჭოთა მოქალაქის ინტერესებს, მაღალი პოლიტიკური დონით მოეწყო და განსაკუთრებით საქმიანი, კონკრეტული ხასიათი ჰქონდა.

უმაღლესი საბჭოს ორივე პალატაში კანონის პროექტის ძირითადმა დებულებებმა დეპუტატების სრული მოწონება და მხარდაჭერა ჰპოვა. ეს ახალი ძალით ადასტურებს ამ სესიაზე საპენსიო საქმის მოწესრიგების საკითხის დაყენების დიდ მნიშვნელობას, დროულობასა და სისწორეს.

ორივე პალატის საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიებმა და დეპუტატებმა კანონის პროექტის ცალკეულ მუხლებში შეიტანეს მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვანი შესწორებანი და დამატებანი, რომლებიც ასახავენ მშრომელთა შენიშვნებსა და სურვილებს კანონის პროექტის შესახებ წერილებში, კრებებზე გამოსვლებსა და პრესაში, და რომლებიც აუმჯობესებენ კანონის პროექტს.

შემოტანილი შესწორებანი ეხება მოხუცებულობის პენსიის დასანიშნავად საჭირო ასაკსა და სტაჟს, ზოგიერთ დამატებითს შეღავათს ქალებისათვის, ინვალიდობის პენსიებისა და სამხედრო მოსამსახურეთა პენსიების დანიშვნის პირობებს, აგრეთვე პენსიით უზრუნველყოფის მთელ რიგ სხვა საკითხებს.

ყველაზე მეტი შესწორება ეხება **მოხუცებულობის პენსიის დასანიშნავად საჭირო ასაკისა და მუშაობის სტაჟის საკითხს.**

მინდა მოვაგონო დეპუტატებს, რა არის ნათქვამი ამ საკითხზე კანონის პროექტში.

მოხუცებულობის პენსიების დანიშვნის პირობების მიხედვით კანონის პროექტში გამოყოფილია მუშათა და მოსამსახურეთა სამი ჯგუფი. პირველი ჯგუფია მუშები და მოსამსახურეები, რომლებიც მუშაობენ მიწისქვეშა სამუშაოებზე, ისეთ სამუშაოებზე, სადაც შრომის მავნე პირობებია, და ცხელ საამქროებში; მეორე ჯგუფია სხვა მძიმე შრომის პირობებიან სამუშაოებზე მომუშავენი; მესამე ჯგუფია დანარჩენი მუშები და მოსამსახურეები.

პირველ ჯგუფში პენსიის დასანიშნავად საჭიროა ასაკი მამაკაცისათვის 50 და ქალისათვის 45 წელი. როგორც ხედავთ, ქალის ასაკი საკმაოდ კარგია, ახალგაზრდა — 45 წელი, და 50 წლის მამაკაციც მოხუცი არ არის. **(გამოცოცხლება დარბაზში).** მეორე ჯგუფში: მამაკაცისათვის — 55 და ქალისათვის 50 წელი, მესამე ჯგუფში მამაკაცისათვის — 60 და ქალისათვის — 55 წელი.

შრომის სტაჟი პირველ შემთხვევაში დადგენილია 20 წელი მამაკაცისათვის და 16 წელი ქალისათვის; მეორე შემთხვევაში — შესაბამისად 25 და 20 წელი და მესამე შემთხვევაში —25 და 20 წელი.

თუ ვილაპარაკებთ იმ შესწორებებზე, რომლებიც ასაკსა და სტაჟს ეხება, მათი უმრავლესობის მიზანია მესამე ჯგუფის ასაკის შემცირება ხუთი წლით. ამასთან წინადადებას იძლევიან ასეთი შეღავათი მიეცეს იმათ, ვისაც დიდი შრომითი სტაჟი აქვს — მამაკაცებს სულ ცოტა 35 და ქალებს 30 წელი.

შეიძლება თუ არა მივიღოთ ეს წინადადება? ნება მიბოძეთ მოვიყვანო ზოგიერთი მოსაზრებანი ამის შესახებ.

თუ ასაკს მესამე ჯგუფში შევამცირებთ ხუთი წლით, მამაკაცები პენსიის უფლებას მიიღებენ 55 წლის ასაკში ნაცვლად 60 წლისა, ხოლო ქალები — 50 წლის ასაკში ნაცვლად 55 წლისა.

იბადება კითხვა, როგორ მოვექცეთ მეორე ჯგუფს? თუ ამ ჯგუფისთვისაც ასაკს შევამცირებთ ხუთი წლით, მაშინ მამაკაცები პენსიის უფლებას მიიღებენ 50 წლის ასაკში ნაცვლად 55 წლისა, ხოლო ქალები — 45 წლის ასაკში ნაცვლად 50 წლისა.

როგორღა მოვექცეთ პირველ ჯგუფს? ამ მუშაკებს ხომ შრომის ყველაზე მძიმე პირობები აქვთ. თუ მესამე ჯგუფისათვის ასაკს ხუთი წლით შევამცირებთ, მაშინ, მაგალითად, ქვანახშირის მრეწველობის მუშაკები, რომლებიც მიწისქვეშა სამუშაოებზე მუშაობენ, გვეტყვიან: ჩვენ მით უმეტეს უნდა მოგვიხსნან ხუთი წელი, ესე იგი დააწესონ, რომ მამაკაცები პენსიას მიიღებენ 45 წლის ასაკში ნაცვლად 50 წლისა, ხოლო ქალები — 40 წლის ასაკში ნაცვლად 45 წლისა.

რა თქმა უნდა, ეს ცუდი საქმე როდია, მაგრამ შეგვიძლია თუ არა ახლა დავეთანხმოთ მოხუცებულობის პენსიების დასანიშნავად გათვალისწინებული ასაკის ასეთ საერთო შემცირებას?

ბუნებრივია, ისახება მეორე გზა. იქნებ საჭიროა შევეხოთ არა სამივე ჯგუფს, არამედ მხოლოდ მესამე ჯგუფს, იმ ჯგუფს, სადაც მამაკაცის ასაკი გათვალისწინებულია 60 წელი, ხოლო ქალისა 55 წელი, და ასაკი შევამციროთ ხუთი წლით მხოლოდ მათთვის? მაგრამ მაშინ გამოვა, რომ ჩვენ დავადგებით გათანაბრების გზას — მესამე ჯგუფს, შრომის ჩვეულებრივ პირობებში მომუშავეთა ჯგუფს, გავუთანაბრებთ მეორე ჯგუფს, ესე იგი შრომის უფრო მძიმე პირობებში მომუშავეებს.

თუ შევეხებით სამივე ჯგუფს, მაშინ, როგორც დასახელებული ციფრებიდან ჩანს, მივიღებთ, რომ ბევრი მუშა და მოსამსახურე პენსიას მიიღებს ძალიან ადრე ასაკში. საჭიროა თუ არა ეს? ვფიქრობ, ეს დროული არ არის. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ თუ ეს გავაკეთეთ, საჭირო იქნება ძალიან დიდი დამატებითი ხარჯები, რაზედაც შემდეგ ვიტყვი. აი როგორ არის საქმე.

მაშ როგორ მოვიქცეთ? ჩვენ მიგვაჩნია, რომ იმ მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებსაც შრომის დიდი სტაჟი აქვთ (მამაკაცებს სულ ცოტა 35 წელი, ხოლო ქალებს სულ ცოტა 30 წელი), უნდა მივცეთ ერთგვარი შეღავათი.

რა გზას დავადგეთ აქ? ჩვენ მიგვაჩნია, რომ უნდა დავადგეთ არა ასაკის შემცირების გზას, არამედ პენსიის დანამატების შემოღების გზას. მაგრამ დანამატის მხრივაც ფრთხილად უნდა მოვიქცეთ, რადგან ეს ფულის საკითხია.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ საფუძვლად უნდა მივიღოთ საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის წინადადება და შევასწოროთ ის მუხლი, სადაც ლაპარაკია პენსიის ათპროცენტიან დანამატზე 15 წელზე მეტი მუშაობის განუწყვეტელი სტაჟისათვის.

მთავრობა წინადადებას იძლევა დაუწესდეს ათპროცენტიანი დანამატი მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებიც იმუშავეს — მამაკაცებმა სულ ცოტა 35 წელი და ქალებმა სულ ცოტა 30 წელი. მაგრამ პენსიის ეს დანამატი უნდა დაწესდეს მხოლოდ ერთხელ: ან განუწყვეტელი სტაჟისათვის, ან საერთო შრომითი სტაჟისათვის, რომელიც აღემატება მოხუცებულობის პენსიის დასანიშნავად საჭირო სტაჟს. შეიძლება მოხდეს, რომ პენსიონერს, რომელსაც უმუშავნია არანაკლებ 30-35 წლისა, არ ექნეს 15 წლის განუწყვეტელი შრომითი სტაჟი. მაშინ დიდი შრომითი სტაჟის არსებობისას მას შეუძლია მიიღოს დანამატი ამ საერთო შრომითი სტაჟისათვის.

რაც შეეხება დანამატს იმ მუშათა და მოსამსახურეთა საერთო მუშაობის სტაჟისათვის, რომლებიც მიწისქვეშა და სხვა მძიმე სამუშაოებზე მუშაობენ, მათ უნდა დაუწესდეთ დანამატი სულ ცოტა 10 წლის დამატებითი სტაჟისათვის, გარდა იმ შეღავათიანი, ნაკლები ოდენობის სტაჟისა, რომელიც გათვალისწინებულია კანონით.

ასეთია ჩვენი აზრი. ჩვენი წინადადებაა ასე გადაიჭრას ეს საკითხი.

მეორე, ყველაზე უფრო სერიოზული საკითხი, რომლის შესახებ ბევრი აზრი და წინადადება გამოითქვა, არის **ქალებისათვის შეღავათების საკითხი.**

მე ნებას მივცემ ჩემს თავს აქაც უწინარეს ყოვლისა მოვაგონო დეპუტატებს, თუ პენსიის უზრუნველყოფის რა შეღავათებია გათვალისწინებული კანონის პროექტით ქალებისათვის. ვფიქრობ, რომ ქალებს არ ვაწყენინეთ და არ დავივიწყეთ ისინი.

კანონის პროექტით, გათვალისწინებულია შემდეგი შეღავათები ქალებისათვის.

ჯერ-ერთი, მოხუცებულობის პენსიას ქალები იღებენ ნამაკაცებზე ხუთი წლით ადრე. ეს საერთო წესია. მიწისქვეშა და მათთან გათანაბრებულ სამუშაოებზე ქალები პენსიას იღებენ 45 წლის ასაკში, ხოლო მამაკაცები — 50 წლის ასაკში; სხვა მძიმე სამუშაოებზე — ქალები — 50 წლის ასაკში, ხოლო მამაკაცები — 55 წლის ასაკში; დანარჩენ სამუშაოებზე — ქალები 55 წლის ასაკში, მამაკაცები — 60 წლის ასაკში. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აქ კარგად გავითვალისწინეთ ქალების ინტერესები.

მეორე, მოხუცებულობის პენსიისა და საერთო დაავადებისაგან ინვალიდობის პენსიის მისაღებად საჭირო სტაჟი ქალებისათვის დაწესებულია აგრეთვე ნაკლები, ვიდრე მამაკაცებისათვის.

მესამე, ჩვენ აგრეთვე მოვითხოვთ ახლა დანამატი პენსიისა დიდი შრომითი სტაჟისათვის . დაწესდეს ქალებისათვის შეღავათიანი პირობებით — საერთო შრომითი სტაჟისას სულ ცოტა 30 წელი, მამაკაცებისაგან განსხვავებით, რომლებისთვისაც სტაჟი საჭიროა სულ ცოტა 35 წელი.

შემოტანილი იყო წინადადებანი დაწესდეს კიდევ მთელი რიგი შეღავათები ქალებისათვის.

ორივე პალატის საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიებსა და ბევრმა დეპუტატმა მოითხოვეს განსაკუთრებული შეღავათები მიეცეს მრავალშვილიან ქალებს, სახელდობრ — დაწესდეს, რომ ქალებს, რომლებმაც შობეს ხუთი და მეტი შვილი და ისინი აღზარდეს რვა წლის ასაკამდე, შეუძლიათ მოხუცებულობის პენსია მიიღონ შეღავათიანი პირობებით — 50 წლის მიღწევის შემდეგ ნაცვლად 55 წლისა და მუშაობის 15 წლის სტაჟით ნაცვლად 20 წლის სტაჟისა.

ჩვენ გვგონია, რომ ეს შესწორება სწორია, იგი უნდა მივიღოთ და ამით დავაკმაყოფილოთ მრავალშვილიანი ქალების ინტერესები. ასეთია ჩვენი აზრი.

მე გაგახსენებთ, რომ პარტია და მთავრობა ქალების შრომისა და ყოფაცხოვრების პირობების გაუმჯობესების მთელ რიგ ღონისძიებებს იღებენ. ჩვენ ამოცანად ვისახავთ მომავალში მოვსპოთ ქალის შრომის გამოყენება მძიმე სამუშაოებზე. ამას წინათ მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება ქალებისათვის ორსულობისა და მშობიარობის დროს შვებულების ხანგრძლივობის გადიდების შესახებ. ჩაღდება მუშაობა სკოლა-ინტერნატების შესაქმნელად და სხვ.

შემდეგი საკითხია **ინვალიდობის პენსიები.** კანონის პროექტი ითვალისწინებს შრომის ინვალიდების მატერიალური უზრუნველყოფის სერიოზულ გაუმჯობესებას.

როგორც უკვე მოხსენებაში აღვნიშნე, ინვალიდობის პენსიების ოდენობა საერთო ნორმების მიხედვით, რომლებიც შეეხება მუშებისა და მოსამსახურეების უმრავლესობას, კანონის პროექტით დიდდება ახლანდელ პენსიებთან შედარებით ორჯერ და მეტად. ამასთან კანონის პროექტი სპობს ინვალიდობის პენსიის მისაღებად მუშებისა და მოსამსახურეების უფლების მთელ რიგ არასაჭირო შეზღუდვებს.

მშრომელების წინადადებებში, საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის თანამოხსენებასა და დეპუტატთა გამოსვლებში აღნიშნული იყო, რომ საჭიროა გაფართოვდეს იმ პირთა წრე, რომლებიც სარგებლობენ ინვალიდობის პენსიების მიღების უფლებით, კერძოდ, ბავშვობიდანვე ინვალიდობის ჩათვლით. საქმე ეხება იმათ, ვინც ინვალიდია დაბადებიდანვე ან ბავშვობაში მომხდარი უბედური შემთხვევის გამო.

კანონის პროექტით ინვალიდობის პენსიები ინიშნება ეხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ინვალიდობა დადგა მუშაობის პერიოდში ან მისი შეწყვეტის შემდეგ. ეს პენსიით უზრუნველყოფის არათანაბარ პირობებში აყენებს მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებიც ინვალიდები გახდნენ მუშაობის პერიოდში და რომლებსაც პენსიის უფლება აქვთ, და მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებიც ინვალიდები გახდნენ სამუშაოზე მიღებამდე და რომლებსაც ასეთი უფლება არა აქვთ.

ამასთან დაკავშირებით გამოთქმული იყო წინადადებანი — ინვალიდობის პენსია დაენიშნოთ აგრეთვე იმ მუშებსა და ნოსამსახურეებს, რომელთა ინვალიდობა მოხდა შრომითი საქმიანობის დაწყებამდე.

ეს შესწორებაც უნდა მივიღოთ.

კანონის პროექტი, ისევე როგორც მოქმედი კანონმდებლობა, ითვალისწინებს, რომ ინვალიდობის პენსიები შრომითი დაშავების ან პროფესიული დაავადების შედეგად ენიშნებათ შრომითი სტაჟის არსებობის მიუხედავად, ხოლო საერთო დაავადების შედეგად ინვალიდობის პენსიისათვის საჭიროა განსაზღვრული სტაჟი. მაგრამ კანონის პროექტის ტექსტში ამ სტაჟის ხანგრძლივობა დაწესებული არ არის.

ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიამ მოითხოვა აღინიშნოს თვით კანონში სტაჟი, რომელიც საჭიროა საერთო დაავადებით გამოწვეული ინვალიდობის პენსიის დასანიშნავად და, მოქმედი კანონმდებლობის მსგავსად, დაწესდეს, რომ ეს სტაჟი უნდა იყოს არა ერთნაირი ასაკის, მუშაობის პირობების მიხედვით და, როგორც უკვე ვთქვით, შეღავათიანი — ქალებისათვის.

ამ წინადადების მიღება მეტ სიცხადეს შეიტანს მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის ინვალიდობის პენსიის უფლებაში და ამიტომ საჭიროა მხარი დავუჭიროთ მას.

ბავშვობიდანვე ინვალიდებისათვის პენსიის შემოღებასთან დაკავშირებით უნდა დავეთანხმოთ საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის წინადადებას და კანონში აღინიშნოს, რომ მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებიც ინვალიდები გახდნენ საერთო დაავადების შედეგად 20 წლის მიღწევამდე (თუ ინვალიდობა მოხდა სამუშაოზე მიღებამდე), პენსიები დაენიშნებათ სულ ცოტა ერთი წლის მუშაობის სტაჟის არსებობისას.

საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის თანამოხსენებასა და დეპუტატების გამოსვლებში შემოტანილია ძვირფასი შესწორებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ **სამხედრო მოსამსახურე პენსიონერთა** მატერიალური უზრუნველყოფის შემდგომ გაუმჯობესებას.

აქ არის საკითხი, რომელზეც უნდა ვილაპარაკოთ. კანონის პროექტით ვადიანი სამსახურის რიგითი, სერჟანტთა და ზემდეგთა შემადგენლობის ინვალიდ სამხედრო ნოსამსახურეებს პენსიები ენიშნებათ სამხედრო მოსამსახურის წინა მუშაობის მიუხედავად. ეს იმას ნიშნავს, რომ პენსიის უფლება აქვთ არა მარტო იმ სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებიც არმიაში გაწვევამდე მუშაობდნენ მუშებად და მოსამსახურეებად, არამედ იმათაც, ვინც არმიაში გაწვევამდე არ მუშაობდა ფაბრიკაში, ქარხანაში თუ დაწესებულებაში. ასეთებს ეკუთვნიან კოლმეურნეები, მოსწავლეები და ზოგიერთი სხვა. რა ოდენობის პენსიები უნდა დაუწესდეს მათ?

კანონის პროექტში, როგორც იცით, ჩაწერილია, რომ ამ კატეგორიის სამხედრო მოსამსახურეებისათვის პენსიები დაწესდება მტკიცე ოდენობით, რომელსაც განსაზღვრავს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო. საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიამ და გამოსულმა დეპუტატებმა მოითხოვეს, რომ პენსიების ეს მტკიცე ოდენობა ნაჩვენები იყოს თვით კანონში. მთავრობას ამ შესწორების მიღება ნიზანშეწონილად მიაჩნია.

კიდევ ერთი საკითხი, რომელიც სამხედრო მოსამსახურე პენსიონერებს ეხება.

კანონის პროექტით I და II ჯგუფების არამომუშავე ინვალიდებს ყოფილ სამხედრო მოსამსახურეთა რიცხვიდან, რომლებიც არმიაში გაწვევამდე მუშებად და მოსამსახურეებად მუშაობდნენ, უწესდებათ პენსიის დანამატები ოჯახის არაშრომისუნარიანი წევრებისათვის: ერთ არაშრომისუნარიანზე — პენსიის 10 პროცენტი, ორ ან მეტ არაშრომისუნარიანზე — 15 პროცენტი. ხოლო იმ ინვალიდ სამხედრო ნოსამსახურეებს, რომლებიც არმიაში გაწვევამდე მუშებად და მოსამსახურეებად არ მუშაობდნენ, დანამატი კმაყოფაზე მყოფი არაშრომისუნარიანებისათვის კანონის პროექტით გათვალისწინებული არ არის.

მთავრობას მიაჩნია, რომ ეს შესწორება, რომელიც დამატებით აუმჯობესებს ინვალიდ სამხედრო მოსამსახურეთა მატერიალურ მდგომარეობას, მიღებულ უნდა იქნას.

დიდმნიშვნელოვანი შესწორება ეხება ოფიცერთა შემადგენლობის, აგრეთვე ზევადიანი სასახურის რიგითი, სერჟანტთა და ზემდეგთა შემადგენლობის სამხედრო მოსამსახურეებს.

კანონის პროექტში ნათქვამია, რომ ამ პირთა პენსიით უზრუნველყოფა ხორციელდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით. მაგრამ, როგორც პრაქტიკა ცხადყოფს, არის შემთხვევები, როცა სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილებს ჯერ კიდევ არ მოუპოვებიათ იმის უფლება, რომ პენსია მიიღონ როგორც სათანადო კატეგორიის სამხედრო მოსამსახურეებმა. ამიტომ შემოვიდა წინადადება აღინიშნოს კანონში, რომ ასეთ შემთხვევებში ამ პირებსა და მათს ოჯახებს პენსია შეიძლება დაენიშნოთ მუშებთან და მოსამსახურეებთან და მათს ოჯახებთან საერთო საფუძვლებზე, მიუხედავად იმისა, ეს პირები მუშაობდნენ თუ არა წინათ მუშებად და მოსამსახურეებად.

ეს წინადადებაც საჭიროა დასაბუთებულად მივიჩნიოთ და მივიღოთ.

სხვა საკითხებზე შესწორებათა შესახებ. ჩამოთვლილ შესწორებათა გარდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს შესაძლებლად მიაჩნია მიღებულ იქნას კანონის პროექტის ზოგიერთი სხვა დამატება; მათს ნაწილს დაზუსტების ხასიათი აქვს ან კანონმდებლობით განამტკიცებს არსებულ პრაქტიკას.

მაგალითად, საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისია წინადადებას იძლევა აღინიშნოს, რომ პენსიის დასანიშნავად შეიძლება მივმართოთ ყოველ დროს პენსიის უფლების დადგომის შემდეგ ისე, რომ ეს უფლება რაიმე ვადით არ იყოს შეზღუდული. ჩემს მოხსენებაში უკვე ვთქვი, რომ მოქმედი კანონმდებლობისაგან განსხვავებით, ახალი კანონის პროექტი შემზღუდველ ვადებს პენსიის თხოვნისათვის არ ითვალისწინებს. მაგრამ კომისიის წინადადებას ამ საკითხში მეტი სიცხადე შეაქვს, და საჭიროა ასეთი დამატება შევიტანოთ კანონის პროექტში.

საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისია და მთელი რიგი დეპუტატები მოითხოვენ შეტანილ იქნას დამატება, რომ საზღაური ნამსახურობისათვის, მისი გადახდის წესის მიუხედავად (არა მარტო ყოველთვიურად, არამედ წლის ბოლოსაც) უნდა შედიოდეს იმ გამომუშავების თანხაში, საიდანაც პენსია იანგარიშება. საჭიროა ეს წინადადებაც მივიღოთ.

დაზუსტების ხასიათისაა შესწორება პენსიების დანიშვნის წესის შესახებ. არის წინადადება აღინიშნოს, რომ პენსიას უნიშნავენ სპეციალური კომისიები, რომლებიც იქმნებიან მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების რაიონულ (საქალაქო) აღმასკომებთან. მთავრობის აზრით, ასეთი დამატება, რომელიც კანონმდებლობით განამტკიცებს არსებულ პრაქტიკას, მისაღებია.

უნდა მივიღოთ აგრეთვე წინადადება, რომელიც ეხება შვილად ამყვანთ და ნაშვილებთ, სახელდობრ, განვამტკიცოთ მოქმედი კანონმდებლობით მიღებული წესი, რომლის დროსაც შვილად ამყვანს პენსიის უფლება აქვს მშობლების თანაბრად, ხოლო ნაშვილებს, ღვიძლი შვილების თანაბრად. ამასთან არის წინადადება დამატებით აღვნიშნოთ, რომ არასრულწლოვანი, რომელსაც პენსიის უფლება აქვს მარჩენალის დაკარგვის გამო, ამ უფლებას ინარჩუნებს შვილად აყვანის დროსაც.

სწორი და მისაღებია შესწორება, რომელიც მოითხოვს კანონმდებლობით განმტკიცდეს ამჟამად მოქმედი წესი იმის შესახებ, რომ პენსიონერებს, რომლებმაც პენსიის დანიშვნის შემდეგ იმუშავეს სულ ცოტა ორი წელი უფრო მაღალი ხელფასით, ვიდრე იყო ის ხელფასი, საიდანაც მათ გამოუანგარიშეს პენსია, უწესდებათ პენსიის ახალი ოდენობა ამ უფრო მაღალი ხელფასის საფუძველზე. ეს დამატება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სამამული ომის ინვალიდებისათვის, რადგან ბევრი მათგანი არმიაში გაწვევამდე არ მუშაობდა ან იღებდა დაბალ, ახლანდელ საერთო დონესთან შედარებით, ხელფასს.

• • •

ამხანაგო დეპუტატებო! ასეთია ის შესწორებანი და დამატებანი, რომლებსაც სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო მხარს უჭერს და შემოაქვს წინადადება შეტანილ იქნან სახელმწიფო პენსიების კანონის პროექტის საბოლოო რედაქციაში.

ახლა, მას შემდეგ, რაც კამათი ორივე პალატაში უკვე დამთავრდა, შეიძლება გავაერთიანოთ ყველა შესწორება, რომლებიც მთავრობას მისაღებად მიაჩნია. უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები დღეს წერილობით მიიღებენ ამ შესწორებებს და შეუძლიათ საფუძვლიანად გაეცნონ მათ, სანამ ხვალ შევუდგებოდეთ ამ საკითხზე გადაწყვეტილების მიღებას.

სესიაზე შემოტანილი ზოგიერთი შესწორება და დამატება, მთავრობის აზრით, ახლანდელ პირობებში მიუღებელია. რატომ? ითქმის კი არა, რომ ისინი ცუდია ან სწორი არ არის. არა, მეტწილად შესწორებები კარგი და ყურადღების ღირსია. მაგრამ უნდა ვთქვა, რომ შესწორებათა განხილვისას მოგვიხდა ანგარიში გაგვეწია აგრეთვე ფინანსური რესურსებისათვის, ჩვენი ეკონომიური შესაძლებლობებისათვის. ცხოვრობდე ისე, როგორც სახსრები გაძლევს შესაძლებლობას, ეს ძველი და ბრძნული წესია. საჭირო არ არის წინ გარბოდე საკუთარ შესაძლებლობათა წინააღმდეგ. ამიტომ, და უმთავრესად ამიტომ, ზოგიერთი შესწორების მიღება არ შეგვიძლია.

ჩემს მოხსენებაში უკვე ვთქვი, რომ პენსიით უზრუნველყოფაზე სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნობანი წელს შეადგენენ 25 მილიარდ 100 მილიონ მანეთს (კანონის პროექტით გათვალისწინებული პენსიონერებისათვის).

ახალი კანონის პროექტი, რომელიც სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დასამტკიცებლად წარმოადგინა, მოითხოვს დამატებით ასიგნობებს 12 მილიარდი 600 მილიონი მანეთის ოდენობით და ამრიგად საერთო ხარჯი წელიწადზე გაანგარიშებით შეადგენს 37 მილიარდ 700 მილიონ მანეთს. შესწორებები, რომელთა მიღება მთავრობამ შესაძლებლად მიიჩნია, დამატებით მოითხოვს დაახლოებით ნახევარი მილიარდი მანეთის ასიგნებას. მაშასადამე, კანონის პროექტისა და შემოტანილ შესწორებათა განხორციელების ხარჯების საერთო თანხა შეადგენს 38 მილიარდ 200 მილიონ მანეთს. მაგრამ ვფიქრობ, ალბათ მეტი იქნება, დაახლოებით 40 მილიარდი, რადგან ზოგიერთ კიდევ დაემატება. **(გამოცოცხლება დარბაზში).** ჩვენ ხონ ყველაფრის ზუსტად გაანგარიშება არ შეგვეძლო.

ამრიგად, პენსიით უზრუნველყოფის სახელმწიფო ხარჯები ერთნახევარჯერ და მეტად გაიზრდება. ეს დიდი თანხაა ჩვენი ქვეყნისთვისაც კი. კანონი, როგორც ხედავთ, ღარიბი კი არა, მდიდარია.

სწორედ ამ მონაცემების გათვალისწინებით უნდა მივუდგეთ კანონის პროექტის ზოგიერთი შესწორებისა და წინადადების შეფასებას. მოვიყვან მხოლოდ რამდენიმე მაგალითს, რათა ნათელი იყოს, თუ როგორია საქმის მდგომარეობა.

მაგალითად, ეროვნებათა საბჭოს სესიაზე შემოიტანეს ასეთი წინადადება: მოხუცებულობის პენსია დაენიშნოს მამაკაცებს, რომლებსაც აქვთ სულ ცოტა 35 წლის მუშაობის სტაჟი და მიაღწიეს 55 წლის ასაკს, ხოლო ქალებს რომლებსაც აქვთ მუშაობის სულ ცოტა 25 წლის სტაჟი და მიაღწიეს 50 წლის ასაკს. გამოვიანგარიშეთ და გამოვიდა, რომ თუ ამ წინადადებას მივიღებთ, წელიწადში დაბატებით საჭირო იქნება 700 მილიონი მანეთის ასიგნება.

ან მეორე შესწორება: წინადადება იყო, რომ ყველა მუშა და მოსამსახურე ქალს მოხუცებულობის პენსია დაენიშნოს 50 წლის და არა 55 წლის ასაკის მიღწევისას (იმათ გარდა, ვისთვისაც დაწესებულია შეღავათიანი ასაკი — 45 წელი) კანონის პროექტით გათვალისწინებული მუშაობის სტაჟის დროს. გამოანგარიშებულია, რომ ამ წინადადების მიღება დამატებით მოითხოვს წელიწადში 1 მილიარდ 200 მილიონ მანეთი ხარჯებს.

შემოტანილი იყო წინადადება, რომ I და II ჯგუფების ინვალიდებს პენსია დაენიშნოს რამდენადმე მეტი ოდენობით. ცალკეულ დეპუტატებს წინადადება შემოჰქონდათ, რომ I და II ჯგუფების ინვალიდებს პენსიები დაენიშნოთ ისეთივე ოდენობით, როგორც იმ პირებს, რომლებიც პენსიას იღებენ მოხუცებულობის გამო. თუ ამ შესწორებას მივიღებთ, საჭირო იქნება დამატებით ორ მილიარდ მანეთზე მეტის ასიგნება.

ამ მაგალითებით მინდა გიჩვენოთ, რა არის მთავარი ამ საკითხში.

ჩვენი რესურსები წლითიწლობით მრავლდება და ჩვენი სახალხო მეურნეობის შემდგომი ზრდის შესაძლებლობანი ძალიან დიდია. რა თქმა უნდა, ცუდი არ იქნებოდა რამდენადმე შეგვემცირებინა ასაკი მოხუცებულობის პენსიის დასანიშნავად, ან შეღავათი ნიგვეცა არა მარტო ქალებისათვის — ხუთი შვილის დედებისათვის, არამედ იმათთვისაც, ვისაც სამი შვილი ჰყავს, რაზეც აქ ეს არის იყო ლაპარაკი. განა ეს ცუდია? რა თქმა უნდა, ეს კარგია და მოვა დრო, როცა ყველაფერი ეს იქნება. ახლა კი ჯერჯერობით, როგორც უკვე ვთქვი, უნდა ვიცხოვროთ შესაძლებლობის ფარგლებში.

ჩვენი ქვეყნის ცხელი რაიონების ზოგიერთმა დეპუტატმა დააყენა საკითხი პენსიების შეღავათისა და დანამატის შესახებ „სიცხისათვის“. **(გამოცოცხლება დარბაზში, სიცილი).** კავშირის საბჭოს სესიაზე კი ზოგიერთმა დეპუტატმა დააყენა „სიცივისათვის“ დანამატის საკითხი. **(სიცილი).**

ვფიქრობ, ამხანაგებო, მოვა დრო, დავაგროვებთ მეტ სიმდიდრეს, ეს დრო კი აუცილებლად მოვა, და მაშინ შევძლებთ მივცეთ შეღავათი „სიცხისთვისაც“ და „სიცივისთვისაც“. **(სიცილი, ტაში).**

დასასრულ მინდა თქვენი ყურადღება მივაქციო შემდეგს. სახელმწიფო პენსიების ახალი კანონის განსახორციელებლად ძალიან დიდი მუშაობა დასჭირდებათ სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოებს. პარტიულმა, საბჭოთა და პროფკავშირულმა ორგანიზაციებმა ყოველი ღონისძიებით უნდა გაუწიონ მათ დახმარება ამ საქმეში, რომელსაც უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს.

უნდა გვახსოვდეს, რომ სახელმწიფო პენსიების კანონი ეხება მილიონობით საბჭოთა ადამიანს და რომ კანონის განხორციელებასა საჭირო იქნება გამოვიჩინოთ პენსიონერებისადმი რაც შეიძლება მეტი გულისხმიერება და ყურადღება. მე კიდევ ერთხელ მოვუწოდებ პროფკავშირულ, საბჭოთა და პარტიულ ორგანიზაციებს ყურადღება მიაქციონ ამას და ყოველი ღონისძიებით დაეხმარონ სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოებს.

ამხანაგო დეპუტატებო! სახელმწიფო პენსიების კანონის მიღება ახალი დიდი ნაბიჯი იქნება ხალხის მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლების პროგრამის განხორციელების გზაზე, რომელიც შეიმუშავა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ.

მთავრობას იმედი აქვს, რომ ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატები გულდასმით განიხილავენ კანონის პროექტის საბოლოო რედაქციას, გაითვალისწინებენ მთავრობის აზრს და ერთსულოვნად მიიღებენ გადაწყვეტილებას, რომ დამტკიცდეს კანონის პროექტი შეტანილი შესწორებებით. **(ტაში).**

სახელმწიფო პენსიების კანონი, რომელსაც სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭო იღებს, მოწმობს ჩვენი სახელმწიფოს ეკონომიურ ძლიერებას, მის უდიდეს რესურსებსა და შესაძლებლობებს, რომლებიც წლითიწლობით იზრდება. ჩვენი ქვეყნის მუშათა და მოსამსახურეთა, ყველა მშრომელთა მატერიალური მდგომარეობა სულ უფრო მეტად უმჯობესდება.

პარტია და მთავრობა დაუცხრომლად მუშაობენ იმისათვის, რომ საბჭოთა ადამიანების ცხოვრება გახადონ ბედნიერი და შეძლებული, რომ უზრუნველყონ მათი მშვიდობიანი შრომა.

მარქსიზმ-ლენინიზმის დროშით, ჩვენი სახელოვანი კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, პარტიის XX ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებებით შეიარაღებული ჩვენი ხალხი მტკიცე რწმენით მიდის წინ კომუნისტური საზოგადოების მშენებლობის გზით. **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იზრდებიან და მაჯიცდებიან მშვიდობის, დემოკრატიისა და სოციალიზმის საერთაშორისო ძალები

ომისშემდგომი დროის ისტორიაში, რომელიც მდიდარია მოვლენებით, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობა განსაკუთრებით დიდმნიშვნელოვანი ადგილი უკავია. ამ ყრილობაზე პარტიამ, რომელიც კომუნიზმისაკენ მიუძღვის 200 მილიონ საბჭოთა ადამიანს, დასახა მოქმედების ფართო პროგრამა, რამაც საბჭოთა ხალხის შემოქმედებითი ძალების უდიდესი აღმავლობა გამოიწვია და არსებითად შეცვალა საერთაშორისო ვითარება.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის შემდეგ საბჭოთა კავშირში კომუნიზმის იდეებით აღფრთოვანებული საბჭოთა ადამიანების შთაგონებული შრომის შედეგად მიღწეულია ახალი მნიშვნელოვანი წარმატებანი ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების ყველა დარგში. წარმატებით ვითარდება ჩვენი საერთაშორისო საქმეებიც. საბჭოთა კავშირის ინიციატივით და მისი აქტიური მონაწილეობით მიღწეულია სახელმწიფოთა ურთიერთობაში დაძაბულობის შენელება. დადებითი შედეგებია მიღწეული მთელი რიგი გადაუჭრელი საერთაშორისო პრობლემების მოწესრიგებაში. მნიშვნელოვნად განმტკიცდა მშვიდობისმოყვარე ძალების პოზიციები. შეიქმნა მტკიცე მშვიდობის უზრუნველყოფის რეალური წინაპირობები.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ არა მარტო გამოაცხადა, რომ მშვიდობის ძალები ამჟამად საკმაოდ დიდია, რათა არ დაუშვან ომი, არამედ კიდევაც დასახა მშვიდობის განმტკიცების დიდი და კეთილშობილური მიზნის მიღწევის რეალური პროგრამა. ამ პროგრამის განხორციელება კაცობრიობას შესაძლებლობას აძლევს თავიდან აიცილოს ახალი, კიდევ უფრო გამანადგურებელი ომი. პრინციპული თეორიული დებულებანი სხვადასხვა სოციალურ-პოლიტიკური წყობილების მქონე სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობის შესახებ, თანამედროვე ეპოქაში ომების თავიდან აცილების შესახებ, სოციალიზმზე ქვეყნების გადასვლის სხვადასხვა ფორმის შესახებ, რომლებიც ყრილობამ წამოაყენა, ხელს უწყობენ მთელი პროგრესული ძალების მოქმედების ერთიანობის განმტკიცებას, სოციალიზმის მსოფლიო სისტემის პოზიციების შემდგომ განმტკიცებას. ხალხის ფართო მასები არა მარტო სოციალისტურ, არამედ კაპიტალისტურ ქვეყნებშიც მიესალმნენ მშვიდობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის პროგრამას, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ გამოაცხადა, და მხარი დაუჭირეს მას. მათ ეს პროგრამა მიიღეს როგორც საკუთარი პროგრამა და იწყეს ბრძოლა მისი განხორციელებისათვის.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ გადაწყვეტილებათა უდიდესი და სულ უფრო ძლარი ზეგავლენა მთელი მსოფლიოს საქმეთა მდგომარეობაზე შეშფოთებასა და გაბოროტებას იწვევს მუშათა კლასის მტრების ბანაკში. ცდილობენ რა როგორმე შეასუსტონ ამ გადაწყვეტილებათა კეთილნაყოფიერი გავლენა საერთაშორისო ვითარებაზე, მათ მთელი თავიანთი ღონისძიებანი მიმართეს იმისაკენ, რომ სახელი გაუტეხონ მშვიდობისა და თანამშრომლობის პროგრამას, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ შესთავაზა ხალხებს. მაგრამ რაც უფრო ჯიუტად ებღაუჭებოდნენ ისინი ამ უმადურ საქმეს, მით უფრო ნათელი ხდებოდა იმპერიალისტური ძალების ნამდვილი ანტიხალხური ზრახვები.

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მოღვაწეები, რომლებსაც მთელი კაპიტალისტური მსოფლიოს ხელმძღვანელობის პრეტენზია აქვთ, ჩაებღაუჭნენ წარსულ შეცდომებსა და ნაკლოვანებებს, რომლებიც დაკავშირებულია ი. ბ. სტალინის კულტთან სსრ კავშირში, რომლებიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობამ დაგმო და უკვე გამოსწორებულია საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიერ. ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტი, რომელმაც მიატოვა დიპლომატია, გადაიქცა იმ პროპაგანდისტული კამპანიის შტაბად, რომელსაც იგი პიროვნების კულტის გარშემო აჩაღებს. ამ კამპანიის მიზანი ის არის, რომ ჩრდილი მიაყენოს მარქსიზმ-ლენინიზმის დიადიდეებს, ძირი გამოუთხაროს მშრომელთა ნდობას მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფოსადმი, საბჭოთა კავშირისადმი, განხეთქილება და არევ-დარევა შეიტანოს საერთაშორისო კომუნისტური და მუშათა მოძრაობის რიგებში.

ფაქტები ცხადყოფენ, რომ ამ შემთხვევაში საქმე გვაქვს არა ჩვეულებრივ, პროპაგანდისტულ კამპანიასთან, როგორიც „ცივი ომის“ წლებში სახელმწიფო დეპარტამენტს ცოტა როდი მოუწყვია. საქმე ეხება ფართოდ განზრახულ ახალ პოლიტიკურ გეგმას, რომლის დიდი იმედი აქვთ ამერიკის შეერთებული შტატების რეაქციულ წრეებს.

ანგარიშს აძლევენ რა თავიანთთავს, რომ თანამედროვე პირობებში კაპიტალიზმის რესტავრაციის იდეა ვერ მოიპოვებს მომხრეთა რამდენადმე მნიშვნელოვან რაოდენობას სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში, ამერიკის მონოპოლიების ლაქიები უფრო ვერაგულ გზას ირჩევენ. იყენებენ რა თავიანთ აგენტურას, ემყარებიან რა განადგურებული ექსპლოატატორული კლასების ნაშთებს, რომლებიც მტრულად არიან განწყობილნი კომუნიზმისადმი, და ცდილობენ რა თავიანთ ბადეში გახვიონ ზოგიერთი პატიოსანი, მაგრამ პოლიტიკურად არასაკმაოდ გამოწრთობილი ადამიანი, ისინი ისწრაფვიან გააღვიძონ შოვინისტური განწყობილებანი, დაარღვიონ ურთიერთობა სოციალისტურ ქვეყნებს შორის, შუღლი დათესონ მათ შორის. მოქმედებენ რა ამრიგად, იმპერიალისტებს იმედი აქვთ შეასუსტონ სოციალისტური ქვეყნები, რომ გადავიდნენ ფართო ძირგამომთხრელ მოქმედებაზე სახალხო ხელისუფლებისა და სოციალისტური წყობილების წინააღმდეგ.

იმპერიალიზმის იდეოლოგები ანალოგიურ ტაქტიკას სახავენ კაპიტალისტური ქვეყნების კომუნისტური პარტიების მიმართაც: ისინი ისწრაფვიან ძირი გამოუთხარონ საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის ინტერნაციონალურ ურთიერთობას. იგივე დალესეს, კომუნიზმის ეს თავგამოდებული მტერი, მზად არის დაიფიცოს, რომ არ არის წინააღმდეგი კომუნისტური პარტიებისა საერთოდ, არამედ მხოლოდ იმის წინააღმდეგია, რომ ისინი „მეტად მჭიდროდ“ არიან დაკავშირებულნი საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიასთან.

როგორც ჩანს, დალესსა და მის თანამაზრეებს არ შეუძლიათ გაიგონ, რომ მათს ყალბ „ზრუნვას“ სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებისა და კომუნისტური პარტიების „დამოუკიდებლობისათვის“ შეუძლია მხოლოდ ფხიზელი გახადოს მშვიდობის, დემოკრატიისა და სოციალიზმის მომხრენი მტრების ხრიკების წინააღმდეგ. მაგრამ ყოველივე ამასთან ერთად ჩვენ დიდ შეცდომას ჩავიდენდით, თუ ჯეროვნად არ შევაფასებდით მტრის ახალ მანევრს. არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ზოგან კიდევ არიან ოპორტუნისტული ელემენტები, რომელთა იმედიც, უმეტესია, აქვთ მშრომელთა მტრებს. აგრეთვე უნდა გვახსოვდეს, რომ პოლიტიკურად არასაკმაოდ მომწიფებულ და მეტისმეტად მიმნდობ ადამიანთა შორის შეიძლება გამოიძებნონ ისეთებიც, რომლებიც წამოეგებიან მყვირალა სიტყვების ანკესს „ეროვნული კომუნიზმის“ შესახებ, იმის შესახებ თითქოს „ზედმეტი“ გახდა კომპარტიების საერთაშორისო ურთიერთობა და სხვ.

I.

მსოფლიო სოციალისტური სისტემა არის ბევრი ქვეყნის მტკიცე, ურღვევი თანამეგობრობა. ქვეყნებმა, რომლებიც ახლა მსოფლიო სოციალისტურ სისტემას შეადგენენ, კაპიტალიზმთან კავშირი გაწყვიტეს მჩაგვრელთა წინააღმდეგ მუშათა კლასისა და გლეხობის ხანგრძლივი და მძიმე განმათავისუფლებელი ბრძოლის შედეგად. კომუნისტურ და მუშათა პარტიებს ამ ქვეყნების ხალხები მიჰყავდათ და მიჰყავთ სოციალური და ეროვნული განთავისუფლების სწორი გზით, ისინი აღფრთოვანებული არიან ლენინიზმის — მუდამ ცოცხალი და განვითარების პროცესში მყოფი მოძღვრების, სამყაროს გარდამქმნელი მოძღვრების იდეებით.

მეორე მსოფლიო ომამდე ისეთ ქვეყნებს, როგორიც არიან პოლონეთი, რუმინეთი, უნგრეთი, ბულგარეთი, ალბანეთი, ჰქონდათ სუსტი მრეწველობა, ჩამორჩენილი სოფლის მეურნეობა. ამ ქვეყნებში გაბატონებული იყვნენ ფაშისტური და ნახევრადფაშისტური რეჟიმები, რომლებიც სასტიკად სჩაგრავდნენ მშრომელებს. უცხოეთის მონოპოლიები მეთაურობდნენ მათს ეროვნულ ეკონომიკას. სოციალიზმის მშენებლობამ ამ ქვეყნებს, ისე როგორც სახალხო დემოკრატიის სხვა ქვეყნებს, მისცა შესაძლებლობა სამუდამოდ მოეღოთ ბოლო ყოფილი ეკონომიური ჩამორჩენილობისათვის, შეექმნათ მძიმე ინდუსტრია, ნიველწიათ ეროვნული კულტურის აღმავლობისათვის.

საგულისხმოა, რომ აღმოსავლეთ ევროპის ოდესღაც ჩამორჩენილი ქვეყნები, რომლებიც სოციალიზმის გზით მიდიან, მძიმე მრეწველობის უმნიშვნელოვანესი დარგების წარმოების ოდენობის მხრივ უშუალოდ ეწევიან დასავლეთ ევროპის ეკონომიურად განვითარებულ სახელმწიფოებს.

ჩქარი ტემპებით ვითარდება სოციალისტური მშენებლობა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში, განუხრელად მტკიცდება მუშათა კლასისა და გლეხობის კავშირი. ჩინეთის ინდუსტრიალიზაციის გეგმები, რომლებზეც ჯერ კიდევ ამ ცოტა ხნის წინათ ბევრი ბურჟუაზიული „მკითხავი“ წერდა როგორც განუხორციელებელ ოცნებაზე, გადაჭარბებით სრულდება. წარმატებით ხორციელდება სოფლის მეურნეობის კოოპერირების გეგმა.

ყოველივე ეს მოწმობს სახალხო დემოკრატიის ყველა ქვეყნის ახალ, მნიშვნელოვან წინსვლას სოციალიზმის გზით, მსოფლიო სოციალისტური სისტემის განმტკიცებას, რომელიც გრძელდება.

კომუნისტური მშენებლობა საბჭოთა კავშირში, ისევე როგორც სოციალისტური მშენებლობა სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში, არის ახალი ცხოვრებისაკენ ხალხთა მოძრაობის ერთიანი პროცესი. სავსებით ბუნებრივია, რომ პატარა და დიდ სოციალისტურ სახელმწიფოთა შორის დამყარდა ძმური, მეგობრული ურთიერთობა, რომლებიც დაფუძნებულია პოლიტიკური და ეკონომიური განვითარების ერთიანობაზე, საბოლოო მიზნის ერთიანობაზე.

სოციალისტური ქვეყნების დარაზმვაში გადამწყვეტ როლს ასრულებენ კომუნისტური და მუშათა პარტიები, რომლებსაც მაღლა უჭირავთ ლენინიზმის დროშა, ხალხთა მეგობრობის დროშა.

ისტორიული მნიშვნელობა მთელი სოციალისტური ბანაკის განმტკიცების საქმეში მოიპოვეს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობა, „საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობა, — წერდა მოწინავე სტატიაში ჩინეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანო გაზეთი „ჟენმინჟიბაო“, — მსოფლიო მნიშვნელობის ისტორიული მოვლენაა. შემოქმედებითად იყენებს რა მარქსიზმ-ლენინიზმს, ყრილობამ საბჭოთა ხალხს დაუსახა კომუნიზმის წარმატებითი მშენებლობის გზა, ხელი შეუწყო ყველა მშვიდობისმოყვარე ხალხის ბრძოლის შემდგომ განვითარებას მშვიდობისათვის, ახალი ომის თავიდან აცილებისათვის. ჩინელი ხალხი, რომელიც სოციალიზმს აშენებს, საბჭოთა ხალხთან და სხვა ქვეყნების ხალხებთან ერთად ახალ წვლილს შეიტანს კაცობრიობის მშვიდობისა და პროგრესისათვის ბრძოლის კეთილშობილურ საქმეში“.

კაცობრიობის მშვიდობისა და პროგრესისათვის ბრძოლის დიად იდეებს, რომლებისთვისაც სოციალიზმის ქვეყნები იბრძვიან, სულ უფრო ფართოდ უჭერენ მხარს მთელ დედამიწაზე. და შემთხვევითი როდია, რომ ხალხები, რომლებიც ცოტა ხნის წინათ განთავისუფლდნენ კოლონიური ჩაგვრისაგან, ისევე როგორც ხალხები, რომლებიც ჯერ კიდევ იბრძვიან თავიანთი ეროვნული დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისათვის, საერთო ენას პოულობენ სოციალისტური ბანაკის ქვეყნებთან. მათ აერთიანებს მშვიდობისა და დემოკრატიის დაცვის ინტერესები, იმპერიალისტური აგრესიისა და რეაქციის წინააღმდეგ ბრძოლის ინტერესები.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის გადაწყვეტილებებს ერთსულოვნად დაუჭირეს მხარი კორეის შრომის პარტიის, ალბანეთის შრომის პარტიის ამასწინანდელ ყრილობებზე, ჩეხოსლოვაკიის კომუნისტური პარტიის, გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის კონფერენციებზე, სახალხო დემოკრატიის სხვა ქვეყნების კომუნისტური და მუშათა პარტიების ცენტრალური კომიტეტების პლენუმებზე.

ყველა სოციალისტურ ქვეყანაში ახლა შესამჩნევია ხალხის მასების — ისტორიის ნამდვილ შემოქმედთა პოლიტიკური და შრომითი აქტივობის აღმავლობა. პიროვნების კულტისა და მისი შედეგების წინააღმდეგ თანმიმდევრული, პრინციპული ბრძოლა შესაძლებელს ხდის ყოველი ღონისძიებით განვითარდეს ყველა კომუნისტის აქტივობა და ბრძოლისუნარიანობა, ზუსტად იქნას დაცული პარტიული ცხოვრების ლენინური ნორმები, სწრაფად აღმოიფხვრას შეცდომები და ნაკლოვანებანი ეკონომიკისა და კულტურის განვითარებაში, გამოსწორდეს სოციალისტური კანონიერების დარღვევები, ხოლო მთლიანად სოციალისტური დემოკრატიზმის განვითარების ბაზაზე გასაქანი მიეცეს ხალხის უფართოესი მასების დაუშრეტელი, განუსაზღვრელი შემოქმედებითი ძალის გამოვლინებას.

სწორედ XX ყრილობის შემდეგ სახალხო დემოკრატიის ქვეყნების მომძე კომუნისტურ და მუშათა პარტიებში ძლიერდება ბრძოლა მარქსიზმ-ლენინიზმის შემოქმედებითი გამოყენებისათვის თვითეული ქვეყნის თავისებურ პირობებში. ჯერ კიდევ ლენინი წინასწარ უვრეტდა, რომ ძირითადსა და მთავარში ერთიანობისა და გზის ერთობის დროს სხვადასხვა ქვეყნის გადასვლა სოციალიზმზე მთლად ერთნაირი არ იქნება, რომ თვითეული ერი შეიტანს თავისებურებას დემოკრატიის ამა თუ იმ ფორმაში, პროლეტარიატის დიქტატურის ამა თუ იმ ნაირსახეობაში, საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა მხარის სოციალისტურ გარდაქმნათა ამა თუ იმ ტემპში.

შემოქმედებითად იყენებენ რა მარქსიზმს თავიანთი ქვეყნების პირობებში, თავისუფალი ხალხები კომუნისტური პარტიების ხელმძღვანელობით მიდიან **ერთი მიზნისაკენ,** კომუნიზმისაკენ. ასეთი დიდი მიზნისაკენ არ შეიძლება ცალცალკე, დაქსაქსულად სიარული. ამ მიზნისაკენ სოციალისტური სისტემის ყველა ქვეყნის მშრომელები მიდიან დარაზმულად, მტკიცედ ხელიხელჩაკიდებულნი. ვერავინ ვერ დაარღვევს ამ ერთიანობას. ეროვნულ თავისებურებათა საჭირო გათვალისწინება არათუ არ იწვევს სოციალიზმის მშენებელი ქვეყნების განცალკევებას, არამედ, პირიქით, ხელს უწყობს მათს შემჭიდროებას.

მაგრამ ამერიკის შეერთებული შტატების ზოგიერთ წრეებს ვერ გაუგიათ საბჭოთა კავშირსა, სახალხო ჩინეთსა და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში სოციალისტური წყობილების განმტკიცების ისტორიული კანონზომიერებანი. ისინი ჯერ კიდევ უარს არ ამბობენ თავიანთ ოცნებაზე, რომ დაბრუნდება „ძველი კეთილი დრო“, როცა ამერიკელი, ინგლისელი, ფრანგი, გერმანელი კაპიტალისტები პარადაშობდნენ ჩინეთში, პოლონეთში, უნგრეთსა და სხვა ქვეყნებში, რომლებიც ახლა დაადგნენ დამოუკიდებელი განვითარების გზას.

იმპერიალისტები ფიქრობენ, რომ ამ ქვეყნებში სოციალისტური დემოკრატიის შემდგომი განვითარების, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის გაჩაღების ვითარებაში მათი აგენტები მოახერხებენ თესონ თავიანთი შხამიანი თესლი. ამ მიზნით იყო გამოყენებული, მაგალითად, დისკუსია, რომელიც მოეწყო უნგრეთში შ. პეტეფის სახელობის წრეში. ზოგიერთი ელემენტები, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან უნგრეთის მშრომელთა პარტიის პოლიტიკას და მოექცნენ გარეგან მომდინარე გავლენაში — იმპერიალისტური წრეების გავლენაში, ცდილობდნენ დისკუსიის სახით გაეკრცელებინათ თავიანთი ანტიპარტიული შეხედულებანი, რაც ხელსაყრელი იყო სახალხო უნგრეთის მტრებისათვის.

თავისუფალი ხალხები მტერს იცნობენ ახალი ნიღბითაც, ამხილებენ და უვნებელყოფენ მას. ამავე დროს არ შეიძლება არ დავინახოთ ის ფაქტი, რომ იქ, სადაც მასობრივ-პოლიტიკური, იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობა სუსტია, მტრის აგენტურა ჩქარობს გამოიყენოს ეს თავისი მიზნებისათვის. ამასთან დაკავშირებით უნდა გავიხსენოთ ამასწინანდელი პროვოკაცია პოზნანში.

ახლა ყველამ იცის, რომ ეს პროვოკაცია მოწყობილი იყო მტრის აგენტების მიერ. ამერიკის პრესამ საჭიროდაც არ მიიჩნია დაემალა პოზნანის ამბების პირდაპირი კავშირი „ცივი ომის“ ხელმძღვანელობის ოკეანესგადმელ ცენტრებთან. როგორც უკვე ვიუწყებოდით, გაზეთმა „ნიუ-იორკ ჯორნელ ამერიკენში“ 30 ივნისს ცინიკური გულახდილობით განაცხადა, რომ „სენატმა გადაწყვიტა უცხო სახელმწიფოებისადმი დახმარების ფარგლებში გამოჰყოს 25 მილიონი დოლარი **რკინის ფარდის იქით საიდუმლო საქმიანობის დასაფინანსებლად,** მსგავსად იმ საქმიანობისა, **რომელმაც უწესრიგობანი გამოიწვია პოზნანში“.**

პროვოკატორები, რომლებიც პოზნანში მოქმედებდნენ, საზიზღრად იყენებდნენ ზრდის დროებით სიძნელეებს, რაც პოლონეთშია. სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში ჯერ კიდევ არის ერთგვარი სიძნელეები, რომლებიც დაკავშირებულია მთელი სახალხო მეურნეობის ღრმა გარდაქმნასთან, დიდი კაპიტალური ხარჯების საჭიროებასთან, იმ ნგრევის ლიკვიდაციასთან, რაც მათ ომმა და ჰიტლერელმა ოკუპანტებმა მიაყენეს. არის ცალკეული შეცდომებიც, მაგალითად, დაგეგმვაში, რაც ზოგჯერ იწვევს დისპროპორციებს სახალხო მეურნეობის ცალკეული დარგების განვითარებაში. ამ შეცდომებს წარმატებით ასწორებენ. მაგრამ მუშათა კლასის მტრები ცდილობენ თავიანთი ანტიხალხური მიზნებისათვის გამოიყენონ ეს სიძნელეები და ნაკლოვანებანი, განსაკუთრებით იქ, სადაც სუსტდება კომუნისტური და მუშათა პარტიების პოლიტიკური მუშაობა. ბევრი ადამიანი, აჰყვა რა მტრის პროვოკაციას პოზნანში, აშკარად არ უწევდა ანგარიშს იმას, თუ ვინ აქეზებს მათ. ეს შეიძლებოდა მომხდარიყო მხოლოდ იმიტომ, რომ ზოგიერთ ადამიანს სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში არა აქვს შეგნებული, რომ მანამდე, სანამ ამ ქვეყნებში არსებობენ სოციალისტური წყობილებისადმი მტრული კლასობრივი ძალები, მათ შეუძლიათ გარკვეულ ვითარებაში აქტიურად გაიღაშქრონ სახალხო-დემოკრატიული წყობილების წინააღმდეგ, შეეცდებიან თან გაიყოლიონ მერყეები, ნაკლებმტკიცე ელემენტები, მით უმეტეს, რომ უცხოეთის მტრული წრეები ცდილობენ და კვლავაც ეცდებიან მოაწყონ სხვადასხვაგვარი პროვოკაცია. სახალხო დემოკრატიის ქვეყნების მუშები, გლეხები და ინტელიგენტები, რომლებიც თავიანთ მონაპოვართა სადარაჯოზე დგანან, უეჭველია, გაითვალისწინებენ ამ გაკვეთილს, შეძლებენ აღაგმონ მუშათა კლასის მტრები, იმპერიალისტთა დანაშაულებრივი აგენტურა.

პოზნანის პროვოკაციის ჩაფუშვამ, პროვოკაციისა, რომელიც ერთსულოვნად დაგმო პოლონელმა ხალხმა, გულგატეხილობა გამოიწვია იმათში, ვინც ჯერ კიდევ ოცნებობს ძველი რეჟიმების აღდგენაზე სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში. ამასთან დაკავშირებით დამახასიათებელია, რომ ინგლისის ბურჟუაზიული პრესა ადვილმისახვედრად გმობს დალესს, რომელიც უკანასკნელ გამოსვლებში კვლავ იმეორებს თავის წინანდელ გეგმებს — სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში საზოგადოებრივი წყობილების ძალით შეცვლის გეგმებს. ლონდონში ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ პოზნანის ავანტიურის მსგავსი ავანტიურები უიმედოა და რომ ისინი მხოლოდ „ძალების ამაო ხარჯვაა“.

ისეთი პირწავარდნილი ავანტიურისტებიც კი, როგორიც არის ცნობილი გენერალი ბურ-კომსროვსკი, რომელმაც საბედისწერო როლი შეასრულა ვარშავის 1944 წლის აჯანყების პერიოდში, იძულებული არიან ანგარიში გაუწიონ სახალხო-დემოკრატიული წყობილების სიმტკიცეს. ბურ-კომსროვსკიმ პოზნანის პროვოკაციას „უიმედო“ უწოდა. განა ემიგრანტული „მთავრობის“ ორი პრემიერის და ასობით თვალსაჩინო ემიგრანტის დაბრუნება პოლონეთში არ მოწმობს, რომ სახალხო-დემოკრატიული წყობილების ჯიუტ მოწინააღმდეგეებშიც კი კარგავენ ძველი წესების რესტავრაციის შესაძლებლობის რწმენას?

დიდიხანია დროა გაიგონ ბატონმა იმპერიალისტებმა, რომ სოციალისტური ქვეყნების თანამეგობრობა, რომელიც ხალხთა ისტორიული მონაპოვარია, მტკიცე და ურღვევია. იგი უზრუნველყოფს სოციალისტური ქვეყნების ეროვნულ დამოუკიდებლობას, განამტკიცებს მათს საერთაშორისო მდგომარეობას, შესაძლებლობას აძლევს მათ განუწყვეტლივ განავითარონ ეროვნული ეკონომიკა და აამაღლონ მშრომელთა ცხოვრების დონე.

სოციალისტური ქვეყნების ურთიერთობა მტკიცეა იმიტომ, რომ იგი ემყარება ძმური მეგობრობის, თანასწორუფლებიანობის, საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის, ყოველმხრივი ურთიერთ დახმარების პრინციპებს. მუქარის, ზეგავლენის, სხვადასხვა პროვოკაციის იმპერიალისტურ პოლიტიკას მოსდევს მხოლოდ სოციალისტური ქვეყნების კიდევ უფრო მეტი დარაზმვა.

ახასიათებდა რა სოციალიზმის ძალების ზრდას, ამხანაგი მაო ძე-დუნი წერდა: **„ახლა საბჭოთა კავშირმა მიაღწია ისეთ ძლიერებას, ჩინეთის სახალხო რევოლუციამ მოიპოვა ისეთი დიდი გამარჯვება, მშენებლობას სახალხო-დემოკრატიულ ქვეყნებში აქვს ისეთი დიდი წარმატებანი, მსოფლიოს ხალხთა მოძრაობამ ჩაგვრისა და აგრესიის წინააღმდეგ მიაღწია ისეთ გაქანებას, ხოლო ჩვენი მეგობრობისა და დარაზმულობის ფრონტი იმდენად განმტკიცდა, რომ სრული საფუძვლით შეიძლება ვამტკიცოთ, რომ ჩვენთვის საშიში არ არის არავითარი იმპერიალისტური აგრესია. ყველა იმპერიალისტურ აგრესიას გავანადგურებთ, ყველა საზიზღარი პროვოკაცია ჩაიფუშება“.**

ემყარებიან რა ურთიერთდახმარებასა და მხარდაჭერას, ძლევენ რა ზრდის სიძნელეებს, სოციალისტური ქვეყნები მტკიცე რწმენით მიდიან მსოფლიო სოციალისტური სისტემის განმტკიცების გზით, მთელ მსოფლიოში მშვიდობის განმტკიცების გზით.

ამ ქვეყნების ხალხები მტკიცედ არიან დარაზმულნი სოციალიზმისათვის ბრძოლაში ნაცადი და გამოწრთობილი თავიანთი კომუნისტური პარტიებისა და სახალხო მთავრობების გარშემო, გაერთიანებული არიან ურყევი გადაწყვეტილებით — წმიდად დაიცვან და შეინარჩუნონ თავიანთი დიდი მონაპოვარი. ისინი გადამჭრელ პასუხს აძლევენ სოციალიზმის მტრების პროვოკაციებს. ამ ქვეყნებში შექმნილ კოლექტიურ ხელმძღვანელობას, რომელიც თავიანთი წრიდან წამოაყენეს ხალხთა მასებმა, სავსებით უჭერენ მხარს მშრომელები, და, ეყრდნობა რა ამ მხარდაჭერას, იგი უნარიანად აწყობს სოციალისტური საზოგადოების მშენებელი მუშების, გლეხებისა და მშრომელი ინტელიგენციის შემოქმედებითს შრომას. სახალხო-დემოკრატიული წყობილების სიმტკიცე, ძირეული ცვლილებანი საერთაშორისო ვითარებაში მშვიდობისა და დემოკრატიის ძალების სასარგებლოდ ჩაფუშვას უმზადებენ რეაქციული ძალების ყოველგვარ ცდას — ჩაშალონ სოციალისტური მშენებლობა სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში და კაპიტალისტურ გზაზე დააბრუნონ ისინი.

II.

მსოფლიო ამჟამად იმყოფება დემოკრატიული მოძრაობის ახალი მკვეთრი აღმავლობისა და კონსოლიდაციის, უკეთესი მომავლისათვის ბრძოლაში მშრომელთა რიგების ერთიანობის გაძლიერების წინ. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX ყრილობის გადაწყვეტილებებმა დასახა მშვიდობისა და სოციალიზმისათვის მებრძოლი მთელი ძალების გაერთიანების დიდებული პერსპექტივები. ამაში უდიდესი როლი ეკუთვნით კომუნისტურ პარტიებს.

გამოიარეს რა ომის მძიმე განსაცდელი, გამოიწვრთნენ რა ფაშიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, უფრო განმტკიცდნენ რა მშვიდობისათვის, თავისუფლებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში ომისშემდგომ პერიოდში, მთელი რიგი კაპიტალისტური ქვეყნების კომუნისტურმა პარტიებმა უდიდესი ისტორიული გამოცდილება შეიძინეს. მშრომელები კომუნისტებს იცნობენ როგორც ხალხის ინტერესების მტკიცე დამცველებს. საფრანგეთში, იტალიაში კომუნისტები უდიდესი ძალა გახდნენ პარლამენტებში. იმპერიალისტური რეაქციის ცდებს — მოეხდინათ კომუნისტური პარტიების იზოლირება, შეეზღუდათ მათი მოქმედება ან არალეგალობაშიც კი გადაეყვანათ ისინი, არავითარი წარმატება არ მოჰყოლია.

ერთიანობისადმი დაუძლეველი მისწრაფება მტკიცდება მშრომელი მასების ყველა ფენაში. ერთიანობა მუშათა კლასისა, მათ შორის როგორც კომუნისტების, ისე სოციალისტების მიმდევარი მუშებისა, საჭიროა იმისათვის, რომ წარმატება ჰქონდეს ბრძოლას ხალხთა შორის მშვიდობის საქმისათვის, მუშათა კლასისა და ყველა მშრომელთა ყოველდღიური ინტერესების უზრუნველყოფისათვის.

მთელი დემოკრატიული ძალების ერთიანობის დამყარების რეალური შესაძლებლობა, კომუნისტური პარტიების გავლენის ზრდა მეტად აშფოთებს მუშათა კლასის მტრებს, ყველა რეაქციონერს, „ცივი ომის“ მოძმრეებს, კომუნიზმის წინააღმდეგ ჯვაროსნული ლაშქრობის მეაბჯრეებს. სწორედ ამიტომ კაპიტალისტურ ქვეყნებში რეაქციული ძალები ახლა მთავარ იმედს ამყარებენ საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის გათიშვაზე. ეს არის იმპერიალისტური რეაქციის მთელი ძალების მთავარი დარტყმის მიმართულება.

მუშათა კლასის მტრები ოცნებობენ გათიშონ კომუნისტური პარტიები, შეასუსტონ მათი საერთაშორისო ურთიერთობა, და პირველ რიგში ურთიერთობა საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიასთან, მიაღწიონ საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის ცალკეული კერების იზოლაციას, რათა შემდეგ სცადონ შეტევაზე გადავიდნენ მათ წინააღმდეგ.

რის იმედი აქვთ იმპერიალისტური რეაქციის პოლიტიკოსებსა და იდეოლოგებს?

ისინი ფიქრობენ, ჯერ-ერთი, რომ თუ საქმიანობა შეწყვიტეს მუშათა კლასის ისეთმა საერთაშორისო ორგანიზაციებმა, როგორიც იყვნენ კომინტერნი და კომინფორმი, შესუსტდება ინტერნაციონალური სოლიდარობა და დაირღვევა კონტაქტები რევოლუციურ მოძმე პარტიებს შორის, რომლებიც მარქსიზმ-ლენინიზმის პოზიციებზე დგანან.

მეორე, მათ იმედი აქვთ, რომ კომუნისტურ პარტიებს, რომლებიც თავიანთ საქმიანობაში ემყარებიან ყოველი ქვეყნის ეროვნულ თავისებურებებსა და პირობებს და გამოხატავენ თავიანთი ხალხების ეროვნულ ინტერესებს, თითქოს შეუძლიათ დაივიწყონ საერთაშორისო პროლეტარული სოლიდარობის დიადი მოვალეობა, რომ ინტერნაციონალური სოლიდარობის განმტკიცებით დაინტერესებულია ყველა ქვეყნის, თვითეული ქვეყნის მუშათა კლასი.

იმპერიალისტური რეაქციის ეს ვარაუდი გარდუვალად დამთავრდება კრახით.

მხოლოდ ცალკეულ უიმედოდ გზააბნეულებს მუშათა მოძრაობის რიგებში, რომლებსაც შეუძლიათ სამ ფიქს შუა გზა დაკარგონ და რომლებსაც არასოდეს არ შესწევთ უნარი ხეებს იქით ტყე დაინახონ, მხოლოდ ოპორტუნისტულ ელემენტებს, რომლებიც ივიწყებენ მუშათა კლასის დიად მიზნებს, შეუძლიათ თავიანთ საქმიანობაში დაივიწყონ ინტერნაციონალური პროლეტარული სოლიდარობა. ცხოვრების მთელმა გამოცდილებამ, კლასობრივი ბრძოლის მთელმა გამოცდილებამ მუშათა კლასს ასწავლა შეიგნოს პროლეტარული სოლიდარობის ღრმა მნიშვნელობა. ეს იდეა ძველთაგანვე წარმოადგენს პროლეტარული მსოფლმხედველობის ურყევ საყრდენს.

მუშათა კლასის მარქსისტული პარტიები მთელ თავიანთ საქმიანობაში ხელმძღვანელობდნენ და ხელმძღვანელობენ საერთაშორისო პროლეტარული სოლიდარობის პრინციპით. მარქსიზმ-ლენინიზმი გვასწავლის, რომ მშრომელთა სწორად გაგებული ეროვნული ინტერესები არ შეიძლება ეწინააღმდეგებოდნენ მათს ინტერნაციონალურ სოციალისტურ ინტერესებს. ვ. ი. ლენინი თავის ცნობილ სტატიაში „ველიკოროსთა ეროვნული სიამაყის შესახებ“ უდიდესი ძალით აღნიშნავდა ხაზგასმით, რომ ველიკოროსთა სწორად გაგებული ეროვნული სიამაყის ინტერესი ემთხვევა ველიკოროსი და ყველა სხვა პროლეტარის სოციალისტურ ინტერესებს.

ინტერნაციონალური ურთიერთობის დავიწყება საბოლოო ანგარიშით იმას გამოიწვევდა, რომ დიდად დაზარალდებოდ

იზრდებიან და მტკიცდებიან მშვიდობის, დემოკრატიისა და სოციალიზმის საერთაშორისო ძალები

(დასასრული)

ტის საფუძველია. ინტერნაციონალური ურთიერთობის განმტკიცება ისტორიული საჭიროებაა როგორც სოციალიზმის ქვეყნების მუშათა პარტიებისთვის, ისე ყველა კაპიტალისტური ქვეყნის მარქსისტული პარტიებისთვისაც, მთელი საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის შემდგომი წარმატებით განვითარების საწინდარია.

ახლა იმპერიალისტები, რომლებიც აკოწიწებენ სამხედრო ბლოკებს, კაბალური ფინანსური დამოკიდებულების სისტემით ბოჭავენ უფრო სუსტ კაპიტალისტურ ქვეყნებს, ამოქმედებენ ისეთ ბერკეტებს, როგორიც არის საერთაშორისო მონოპოლიების მძლავრი მექანიზმი, ცდილობენ ერთიან ანტიკომუნისტურ ფრონტად გააერთიანონ მთელი რეაქციული ძალები. ასეთ პირობებში მუშათა კლასის ყველა მარქსისტული რევოლუციური პარტიის იდეურ დარაზმულობასა და საერთაშორისო სოლიდარობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. ეს კარგად ესმით როგორც მოძმე კომუნისტურ პარტიებს, ისე საბჭოთა კავშირის კომუნისტებს.

კაპიტალისტური ქვეყნების კომუნისტური პარტიები სულ უფრო მტკიცე წინააღმდეგობას უწევენ იმპერიალისტური წრეების დივერსიულ ხრიკებს, თანდათანობით ამხილებენ ცილისმწამებლურ კამპანიას, რასაც ახლა ეწევიან მუშათა კლასის მტრები, რომლებიც ცდილობენ გათიშონ საერთაშორისო მუშათა მოძრაობა.

იმპერიალისტური რეაქციის ხრიკების წინააღმდეგ კომუნისტური პარტიების ამ ისტორიული მნიშვნელობის ბრძოლისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 30 ივნისის დადგენილებას „პიროვნების კულტისა და მისი შედეგების დაძლევის შესახებ“. ამ დადგენილებას საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ორგანომ გაზეთმა „ლუმანიტემ“ სამართლიანად უწოდა „ახალი უმნიშვნელოვანესი წვლილი საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის საქმიანობაში მშვიდობისა და სოციალიზმის ინტერესებისათვის“.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 30 ივნისის დადგენილებაში მუშათა მოძრაობის ისტორიის თანამედროვე ეტაპი გაშუქებულია მარქსიზმ-ლენინიზმის კაშკაშა შუქით. ცილისმწამებლებს, რომლებიც ილაშქრებდნენ საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ, კომუნიზმის წინააღმდეგ, გამანადგურებელი ლახვარი ჩაეცათ. ისინი ახლა აქეთ-იქით აწყდებიან როგორც კურდღლები, რომლებიც მანქანის ფარების კაშკაშა სხივებში მოექცნენ გზაზე. მუშათა კლასის მტრები ვერ მალავენ თავიანთ დაბნეულობას.

რაც შეეხება კაპიტალისტური ქვეყნების კომუნისტურ პარტიებს, ისინი კიდევ უფრო მაღლა სწევენ პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სახელოვან მარქსისტულ-ლენინურ დროშას. საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მხურვალედ მოიწონა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება. „იმ მოქმედების უშენიშვნოდ მოწონებას, რომელსაც მიმართავდნენ“ და მიმართავენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელები პიროვნების კულტის შედეგების სრული დაძლევისათვის როგორც საბჭოთა კავშირში, ისე საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში“, მხარი დაუჭირა იტალიის კომუნისტური პარტიის გენერალურმა მდივანმა ამხანაგმა პალმირო ტოლიატიმ. საფრანგეთის, იტალიის, ბელგიის, ინგლისის კომუნისტური პარტიების დელეგაციების საუბრებმა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელებთან, რაც ამ ბოლო დროს გაიმართა მოსკოვში, ჩაიარა გულითადობის ვითარებაში, მოძმე პარტიების გულწრფელი მეგობრობისა და ურთიერთნდობის სულისკვეთებით. ეს შეხვედრები ხელს უწყობენ სხვადასხვა ქვეყნების მუშათა კლასის მარქსისტული პარტიების დარაზმვასა და ძმურ სოლიდარობას, განამტკიცებენ მათს შორის კავშირსა და თანამშრომლობას.

ინდოეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა თავის რეზოლუციაში განაცხადა, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 30 ივნისის დადგენილებაში სწორად არის ნათქვამი მშრომელი ხალხის მტრების მაქინაციებზე და ხაზგასმით აღნიშნულია, რომ საჭიროა მარქსიზმ-ლენინიზმის ნეტარიერული იდეოლოგიისა და პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის საქმისადმი ერთგულება.

მშვიდობისა და სოციალიზმის საქმისათვის ბრძოლაში ინტერნაციონალური სოლიდარობის იდეა ეუფლება მშრომელთა მასებს და თანამედროვეობის დიდი ისტორიული ძალა ხდება. სწორედ ამიტომ მუშათა კლასის მტრების ხრიკები განწირულია ჩასაფუშავად. სწორედ ამიტომ ისინი ვერ შეძლებენ ძირი გამოუთხარონ პროლეტარულ ინტერნაციონალიზმს.

უდიდესი ძალითა და სიმტკიცით გაისმის ღღეს კომუნიზმის ძალებისადმი ღრმა რწმენით გამსჭვალული ბოლო სტრიქონები საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 30 ივნისის დადგენილებისა: **„დაე ბურჟუაზიულმა იდეოლოგებმა თხზანონ ზღაპრები კომუნიზმის „კრიზისის“, კომუნისტური პარტიების რიგებში „აბნეულობის“ შესახებ. ჩვენ პირველად როდი გვესმის მტრების ასეთი ჩმახვა. მათი წინასწარმეტყველება მუდამ საპნის ბუშტივით სკდებოდა. ეს უხეირო მისნები გამოჩნდებოდნენ და ქრებოდნენ, ხოლო კომუნისტური მოძრაობა, მარქსიზმ-ლენინიზმის უკვდავი და ცხოველმყოფელი იდეები იმარჯვებდნენ და იმარჯვებენ. ასე იქნება კვლავაც. ჩვენი მტრების ვერავითარი გაბოროტებული, ცილისმწამებლური გამოხდომები ვერ შეაჩერებს კაცობრიობის ისტორიული განვითარების უძლეველ სვლას კომუნიზმისაკენ“.**

„პრავდის“ 16 ივლისის სარედაქციო სტატია.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია საფრანგეთის კომპარტიის ყრილობაზე გაემგზავრა

საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიწვევით გუშინ პარიზში გაფრინდა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია საფრანგეთის კომპარტიის მე-14 ყრილობაზე. დელეგაციაში შედიან ამხანაგები მ. ა. სუსლოვი (დელეგაციის ხელმძღვანელი), ა. ი. კირიჩენკო, ბ. ნ. პონომარიოვი. (საკდესი).

კ ო მ უ ნ ი კ ე

მშვიდობიანი მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენების საქმეში საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და ეგვიპტის რესპუბლიკას შორის თანამშრომლობის თაობაზე შეთანხმების ხელმოწერის შესახებ

1956 წლის 12 ივლისს, ხუთშაბათს, კაიროში ხელი მოაწერეს შეთანხმებას მშვიდობიანი მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენების საქმეში საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და ეგვიპტის რესპუბლიკას შორის თანამშრომლობის შესახებ. შეთანხმებას ეგვიპტის მთავრობის სახელით ხელი მოაწერა ბატონმა ქამალ ედინ ჰუსეინმა, ეგვიპტის რესპუბლიკის განათლების მინისტრმა და ატომის კომისიის თავმჯდომარემ, საბჭოთა კავშირის მთავრობის სახელით — სსრ კავშირის საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა კაიროში ე. დ. კისელიოვმა.

შეთანხმების შესაბამისად ორივე მთავრობა თანამშრომლობს ატომგულის ფიზიკის დარგში მეცნიერულ კვლევასა და მშვიდობიანი მიზნით ატომის ენერგიის გამოყენებაში ნაგებობათა და ლაბორატორიების შექმნის, მოწყობილობისა და ხელსაწყოების მიცემის, სპეციალისტების გაცვლის, საბჭოთა კავშირში ეგვიპტელი სპეციალისტების სასწავლად გაგზავნისა და ერთობლივი მეცნიერული კვლევის განხორციელების გზით.

ზემოაღნიშნული მიზნების განხორციელება იწარმოებს დამატებითი შეთანხმებებისა და საკონტრაქტების გზით, რომლებიც ორ მხარეს შორის დადება. გადასახდელები განხორციელდება ორ ქვეყანას შორის მოქმედი სავაჭრო შეთანხმებების შესაბამისად.

შეთანხმება დადებულია ამ დარგში თანამშრომლობის იმ ურთიერთობის განსაზღვრებლად, რომელიც ორ ქვეყანას შორის არსებობს ქალაქ კაიროში ატომგულის ფიზიკის იმ ლაბორატორიის მშენებლობის შესახებ კონტრაქტის ხელმოწერის დროიდან, რომელიც აღჭურვილია 3 მილიონამდე ელექტროვოლტის ენერგიის ელემენტარული ნაწილაკების დამჩქარებლით.

ამჟამად წარმოებს მუშაობა 2.000 კილოვატი სიმძლავრის ატომის ექსპერიმენტული რეაქტორის ასაგებად, რომელიც მოწყობილი იქნება სამეცნიერო ლაბორატორიებით.

ძირითად ნაგებობათა მშენებლობა ატომის ენერგიის დარგში კვლევის წარმოებისა და მშვიდობიანი მიზნით მისი გამოყენებისათვის დამთავრდება 1958 წლის შუა ხანებში და ეს ნაგებობანი ყველაზე დიდი ნაგებობანი იქნებიან შუა აღმოსავლეთში.

ი. ა. მალიკმა დარბაზობა გამართა სოფლის მეურნეობის საბჭოთა სპეციალისტების დელეგაციის პატივსაცემად

ლონდონი, 14 ივლისი. (საკდესი). გუშინ სსრ კავშირის ელჩმა დიდ ბრიტანეთში ი. ა. მალიკმა დარბაზობა გამართა სოფლის მეურნეობის საბჭოთა სპეციალისტების დელეგაციის პატივსაცემად, რომელსაც მეთაურობს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის მინისტრი ვ. ვ. მაცკევიჩი.

დარბაზობაზე იყვნენ ვ. ვ. მიცკევიჩი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დელეგაციის ხელმძღვანელი ე. ა. ფურცევა, სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა დელეგაციის წევრები და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დელეგაციის წევრები, საბჭოთა საელჩოს თანამშრომლები.

ინგლისის მხრივ დარბაზობაზე იყვნენ: მიწათმოქმედების, თევზჭერისა და სურსათის მინისტრი ჰიტკოტ-ემორი, ნორტუმბერლენდის ჰერცოგი — ნიუკასლის ამას წინათ დახრუნული სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის პრეზიდენტი, მიწათმოქმედების, თევზჭერისა და სურსათის სამინისტროს საპარლამენტო მდივანი ლორდი სენტ-ოლდვინი და სხვები.

დარბაზობამ გულითად ვითარებაში ჩაიარა.

გადაიჭრას აღგილგადანაცვლებულ პირთა და ღტოლვილთა პრობლემა

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეკონომიური და სოციალური საბჭოს სესია

ჟენევა, 14 ივლისი. (საკდესი). აქ გრძელდება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეკონომიური და სოციალური საბჭოს სესია. საბჭოს წევრებმა განიხილეს სოციალურ დარგში შეთანხმებული პრაქტიკული საქმიანობის, კვების პროდუქტების მსოფლიო მარაგის შექმნის საკითხები, განიხილეს მთელი რიგი მოხსენებანი.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ლტოლვილების საქმეთა უმაღლესი კომისრის მოხსენების განხილვისას სსრ კავშირის წარმომადგენელმა ა. ვ. ზახაროვმა საბჭოს წევრთა ყურადღება მიაქცია იმას, რომ ადგილგადანაცვლებულთა და ლტოლვილთა პრობლემა ჯერ კიდევ არ გადაწყვეტილა. დღემდე ბანაკებში და ბანაკების გარეთ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში ასეულ ათასობით ლტოლვილი და ადგილგადანაცვლებული პირია, რომლებიც დიდ გაჭირვებას განიცდიან. ამასთან, როგორც საბჭოთა წარმომადგენელმა აღნიშნა, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ლტოლვილების საქმეთა უმაღლესი კომისრის სამმართველოს არ მიუღია ადგილგადანაცვლებულ პირთა რეპატრიაციისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნის ეფექტიანი ღონისძიებანი. არის ისეთი ფაქტები, რომლებიც მოწმობენ, რომ ადგილგადანაცვლებულ პირებს ხშირად ძალით აკავებენ ბანაკებში ანდა ევროპიდან გზავნიან ოკეანესგადმა ქვეყნებში. მაგალითად, 1955 წელს ამ ქვეყნებში წაიყვანეს 16 ათასზე მეტი კაცი, აქედან 11 ათასი კაცი — ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ა. ვ. ზახაროვმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საბჭოთა კავშირი მიესალმება ადგილგადანაცვლებულ პირთა ნებაყოფლობითი რეპატრიაციის პოლიტიკას.

ჩეხოსლოვაკიის, ეგვიპტის, ეკვადორის წარმომადგენლებმა და მეთვალყურემ რუმინეთისაგან აგრეთვე მოითხოვეს, რომ ნებაყოფლობითი რეპატრიაციის პრინციპი იყოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის საქმიანობის საფუძველი ადგილგადანაცვლებულ პირთა მიმართ, როგორც ეს გათვალისწინებული იყო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის პირველი სესიის რეზოლუციით.

ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისის, ჰოლანდიისა და ზოგიერთი სხვა ქვეყნის წარმომადგენლებმა თავიანთ სიტყვებში უმთავრესად ილაპარაკეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ლტოლვილების საქმეთა უმაღლესი კომისრის საქმიანობის დაფინანსების საკითხზე.

საბჭოთა ადამიანები მხურვალედ მიესალმებიან კანონს სახელმწიფო პენსიების შესახებ

სტალინის სახელობის ორთქლმავალ-ვაგონშემკეთებელი ქარხნის ამწყობი საამქროს აგიტატორი ა. სუსარეიშვილი მუშებს აცნობს ახალ კანონს სახელმწიფო პენსიების შესახებ.
ფოტო ვ. გინზბურგისა.

დ ი ა ღ ი დ ო კ უ მ ე ნ ტ ი

საყვირმა შესვენების დრო აუწყა საწარმოს. ტრამვაის ვაგონშემკეთებელი საამქროების მუშებმა, ყველამ, თითქოს წინასწარ ყოფილიყვნენ გაფრთხილებულნი, თავი მოიყარა საagიტაციო საუბრებისათვის განკუთვნილ ადგილებზე.

აგიტატორებს ელოდნენ და ამ მოლოდინის წუთებში ერთმანეთს აზრს უზიარებდნენ, სიხარულს და აღტაცებას გამოთქვამდნენ მშობლიური კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მხრივ მშრომელებისადმი მზრუნველობის დიადი დოკუმენტის — სახელმწიფო პენსიების კანონის გამოქვეყნების გამო.

— წაიკითხე? — შეეკითხა ძველი ტრამვაელი ივანე კენკაძე სახელოსნოების უფროსს ინჟინერ გ. როხვაძეს.

— რადიოთი მოვისმინე! მართალია, პენსიაზე გასვლას ჯერ ბევრი დრო მიკლია, მაგრამ ეს კანონი მეც სულით და გულით მახარებს. თქვენ კი — ჩვენს ვეტერანებს, უნდა მოგილოცოთ ნოხტუცებულობის საამური და უზრუნველი დრო!

— როგორ ფიქრობთ, პენსიაზე რომ გავიდეთ, გავძლებთ კი ისე, რომ არ ვიშრომოთ? — შეეკითხა თავის თანატოლებს 70 წელს გადაცილებული ტრამვაელი გიორგი ნემსაძე და თვითონვე კატეგორიული კილოთი დასკვნა:

— მე, პირადად, სანამ მარჯვენა მერჩის, უშრომლად ვერ გავძლებ!

უკვე გამოჩნდნენ აგიტატორები, შეუდგნენ საagიტაციო ჯგუფებში კანონის ტექსტის კოლექტიურ წაკითხვას.

მუშები უდიდესი აღფრთოვანებით შეხვდნენ სახელმწიფო პენსიების კანონს, რომელიც ერთხელ კიდევ ცხადყოფს კომუნიზმის მშენებელი ქვეყნის ეკონომიკის სწრაფ წინსვლას, პარტიის XX ყრილობის მიერ დასახული ამოცანების შესრულებისათვის საყოველთაო-სახალხო ბრძოლის დიად ნაყოფს.

მაღლიერების გამომხატველი სიტყვები

დიდი სიხარული შეიტანა თვითეული მშრომელის ოჯახში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებულმა ახალმა კანონმა სახელმწიფო პენსიების შესახებ. მან გაახარა ძველი მუშა ლევან კენჭაძეც, რომელიც თბილისის ხორცკომბინატში დაარსების დღიდან, ორმოც წელზე მეტია ნუშობს.

— ახლა კი, — თქვა ლევან კენჭაძემ, როცა სახელმწიფო პენსიების ახალი კანონი გააცნეს, — სამუალება მეჭირება თავს ძალა არ დავატანო, აღარ ვიმუშაო. ამ კანონით სამჯერ მეტ პენსიას მივიღებ, ვიდრე აქამდე ვიღებდი, და ვიცხოვრებ მშვიდად, მოსვენებულად.

სულითა და გულით მადლობელი ვარ საბჭოთა მთავრობისა, რომელიც დაუცხრომლად ზრუნავს მშრომელთა ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის.

შესვენების დროს მუშებს შორის საუბრის ძირითადი თემა პენსიების კანონი იყო.

კადრის ძველი მუშები და სპეციალისტები ი. მარანიძე, ს. ოგანეზოვი, ო. ფოცხიშვილი, ა. მნაცაკანოვი, დ. გოგნიაშვილი, ზოგი ხმამაღლა, ზოგი თავისთვის, ანგარიშობდა, თუ რა დიდ სარგებლობას მოუტანს მათ პენსიების ახალი კანონი.

მეშახტეების აღფრთოვანება

ტყიბული. **(საკ. კორ.).** ტყიბულელ მეშახტეებში საყოველთაო მოწონება და ერთსულოვანი აღფრთოვანება გამოიწვია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეხუთე სესიის მიერ მიღებულმა კანონმა სახელმწიფო პენსიების შესახებ.

ძველმა მეშახტემ ვარდენ სოფრომაძემ, რომელიც 36 წელიწადია ტყიბულში ქვანახშირის ამოღებაზე მუშაობს, განაცხადა:

— კანონი სახელმწიფო პენსიების შესახებ ისეთი მოვლენაა, რომლითაც საბჭოთა ადამიანები დამსახურებულად ვამაყობთ მთელი კაცობრიობის წინაშე. ეს კანონი ჩვენ, ხანში შესულ მეშახტეებს, ძალასა და ხალისს გვმატებს. მართალია, კანონის მიხედვით პენსია მნიშვნელოვნად გამიდიდდება, მაგრამ გადაწყვეტილი მაქვს კვლავაც განვაგრძო მუშაობა საყვარელი საშობლოსათვის მეტად საჭირო ქვანახშირის ამოღებაზე.

ასეთივე უდიდესი კმაყოფილება გამოთქვეს ძველმა მეშახტეებმა ვასილ ცირეკიძემ და ლავრენტი სირბილაძემ, რომლებსაც მიწის ქვეშ მუშაობის 30 წელზე მეტი შეუსრულდათ.

სსრ კავშირის პირველობაზე ფეხბურთში

„ა“ კლასი

ლენინგრადი. **14 ივლისი.** აქ გაიმართა მორიგი მატჩი სსრ კავშირის პირველობაზე ფეხბურთში „ა“ კლასის გუნდებს შორის. თამაშობდნენ ადგილობრივი „შრომითი რეზერვებისა“ და კიევის „დინამოს“ ფეხბურთელთა კოლექტივები. გაიმარჯვეს კიეველებმა ანგარიშით 5 : 1.

მოსკოვი. **15 ივლისი.** საბჭოთა არმიის ცენტრალური სახლისა და კინინიოვის „ბურევესტნიკის“ ფეხბურთელთა გუნდების შეხვედრა დამთავრდა მოსკოველების გამარჯვებით ანგარიშით 1 : 0.

მოსკოვი. **16 ივლისი.** მორიგ მატჩში სსრ კავშირის პირველობაზე ადგილობრივი „ტორპედოს“ გუნდი შეხვდა თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელებს. მატჩი დამთავრდა თბილისელთა გამარჯვებით ანგარიშით 2:1.

რედაქტორი ბ. ფირცხალავა.

მოსკოვის საბჭოს სახელობის თეატრი თბილისში

ბაქოში გასტროლების დამთავრების შემდეგ 14 ივლისს თბილისში ჩამოვიდა მოსკოვის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი მოსკოვის საბჭოს სახელობის დრამატული თეატრის კოლექტივი 160 კაცის შემადგენლობით. მათ შორის არიან სტალინური პრემიის ოთხგზის ლაურეატი, სსრ კავშირის სახალხო არტისტი ვ. მარეცკაია, სტალინური პრემიის ლაურეატი რსფსრ სახალხო არტისტი ბ. ოლენინი, რსფსრ სახალხო არტისტი რ. პლიატი, რსფსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე მ. როზენ-სანინი, სტალინური პრემიის ლაურეატი, რსფსრ დამსახურებული არტისტი ბ. ლავროვი, რსფსრ დამსახურებული არტისტები ე. მჯრგოლინა, ტ. ოგანეზოვა, ვ. სოშალსკაია, კ. მიხაილოვი, მ. სიდორკინი, გ. სლაბინიაკი, მსახიობები ს. სოკოლოვსკი, ა. მოლჩაკანოვა, ა. ადოსკინი, ა. ბარანცევი, ი. სოკოლოვა, ლ. შაპოშნიკოვა, მ. პოგორეელსკი, რეჟისორი, რსფსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე ი. ანინიმოვა-ვულფი, სამხატვრო-სადადგმო ნაწილის მუშაკები. თბილისის რკინიგზის სადგურზე სტუმრებს გულთბილი შეხვედრა მოუწყეს.

14 ივლისს, გასტროლების პირველ დღეს, მოსკოვის საბჭოს სახელობის თეატრმა თბილისელ მაყურებელს უჩვენა ორი სპექტაკლი. ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრში წარმოდგენილ იქნა ჯეკ ლონდონის პიესა „ჭურდობა“. მეხუთე მოქმედების დაწყების წინ მოსკოვის თეატრის სახელოვან კოლექტივს საქართველოს თეატრალური საზოგადოებრიობის სახელით მიესალმებელი სიტყვით მიმართა სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა აკ. ვასაძემ. საპასუხო სიტყვა წარმოთქვა რსფსრ სახალხო არტისტმა ბ ოლენინმა.

სპექტაკლ „ჭურდობის“ დადგმა ეკუთვნით თეატრის მთავარ რეჟისორს, სტალინური პრემიის ლაურეატს, სსრ კავშირის სახალხო არტისტს ი. ზავადსკის და რსფსრ დამსახურებულ არტისტს, რეჟისორ ი. შმიტკინს, მხატვრული გაფორმება — თეატრის მთავარ მხატვარს ა. ვასილიევს.

როლებს ასრულებდნენ ვ. მარეცკაია, მ. როზენ-სანინი, მ. სიდორკინი, ტ. ოგანეზოვა, ტ. დობროტვორსკი, ს. სოკოლოვსკი, ა. ხანდამიროვი, ბ. ივანოვი და სხვ.

პარალელურად ფილარმონიის საზაფხულო თეატრში სტუმრებმა მაყურებლებს უჩვენეს ა. ოსტროვსკის კომედია „ლამაზი მამაკაცი“. სპექტაკლის დამდგმელი-რეჟისორია რსფსრ დამსახურებული არტისტი ი. შმიტკინი, მხატვარი — სტალინური პრემიის ლაურეატი, რსფსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე მ. ვინოგრადოვი.

როლებს ასრულებდნენ კ. მიხაილოვი, ე. მარგოლინა, ვ. სოშალსკაია, ბ. ლავროვი, კ. ალექსეევი, ს. ცეიცი, ლ. შაპოშნიკოვა, ა. სევასტიანოვა და სხვ.

გასტროლების მეორე დღეს ოპერისა და ბალეტის თეატრში დღის სპექტაკლად წარმოდგენილ იქნა „ჭურდობა“, ხოლო საღამოს — ა. კრონის კომედია „მეორე სუნთქვა“ (დამდგმელი სტალინური პრემიის ლაურეატი ბელორუსიის სსრ დამსახურებული არტისტი ა. შაპსი). პარალელურად ფილარმონიის საზაფხულო თეატრში მიდიოდა „ლამაზი მამაკაცი“. გუშინ, გასტროლების მესამე დღეს, ოპერისა და ბალეტის თეატრში წარმოდგენილ იქნა ვ. სარდუს და ე. მოროს „კატრინ ლეფევრი“ (დამდგმელი რსფსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე ი. ანინიმოვა-ვულფი).

სპექტაკლებმა, რომლებსაც მრავალი მაყურებელი დაესწრო, მაღალი შეფასება დაიმსახურა.

სურათზე: სცენა მოსკოვის საბჭოს სახელობის თეატრის დადგმიდან „ჭურდობა“. მარგარეტ ჩალმერსი — მსახიობი ვ. მარეცკაია, ნოქსი — ტ. დობროტვორსკი.

გუშინ ნაშუადღევს რუსთაველის სახელობის თეატრში მოეწყო შემოქმედებითი შეხვედრა თბილისში საგასტროლოდ ჩამოსულ მოსკოვის საბჭოს სახელობის თეატრის კოლექტივთან.

ქართველი ხელოვანნი ცოცხალი ყვავილებით გულთბილად მიესალმნენ მოსკოველ კოლეგებს და მიიწვიეს ისინი მაყურებელთა დარბაზში. თეატრის დირექტორმა, ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვაწემ პ. კანდელაკმა მისასალმებელი სიტყვის შემდეგ მოსკოველ მეგობრებს საჩუქრად გადასცა ალბომი, რომელშიც თავმოყრილია სპექტაკლ „ოიდიპოს მეფის“ მონაწილე მსახიობთა, დეკორაციული გაფორმების და ცალკეული სცენების ფოტოსურათები.

შეხვედრის შემდეგ წარმოდგენილ იქნა ხოფოკლეს „ოიდიპოს მეფე“, რომელმაც სტუმრებზე დიდი შთაბეჭდილება დატოვა.

სპექტაკლის დამთავრების შემდეგ მოსკოველი მეგობრები ავიდნენ სცენაზე და მიესალმნენ რუსთაველის თეატრის კოლექტივის წევრებს. რსფსრ სახალხო არტისტმა რ. პლიატმა, გამოხატა რა თავისი ამხანაგების საერთო აღფრთოვანება, თქვა:

— ძვირფასო მეგობრებო, დღევანდელი ჩვენი მღელვარე შეხვედრა დაიწყო ფოიედან და დამთავრდა აქ, სცენაზე, შესანიშნავი სპექტაკლით.

ჩვენ, მოსკოველი მსახიობები, კარგად ვიცნობთ სახელოვან ქართველ მსახიობებს, მათ შორის ა. ხორავას და ა. ვასაძეს, რომლებიც არა მარტო ქართული თეატრის, არამედ მთელი საბჭოთა თეატრის სიამაყეს წარმოადგენენ. ქართველ სახელოვან მსახიობთა სახელს მიემატა ახალგაზრდა ნიჭიერი მსახიობის ერ. მანჯგალაძის სახელი, რომელმაც მოგვხიბლა ოიდიპოს მეფის როლის საუკეთესო განსახიერებით.

— მადლობას გიხდით გულთბილი შეხვედრისათვის, — თქვა დასასრულ მოსკოველმა მსახიობმა. — დაე მარად ხარობდეს ჩვენი თეატრების შემოქმედებითი მეგობრობა, რუსი და ქართველი ხალხების ურღვევი, ძმური კავშირი!

რ. პლიატის ამ სიტყვებს დარბაზმა ხანგრძლივი, მჭუხარე ტაშით უპასუხა.

ბ. ძველაძე.

რედაქციის, გამომცემლობისა და სტამბის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 14. ტელეფონები: რედაქტორის მოადგილეების — 3-63-03, 3-82-05, პასუხისმგებელი მდივნის — 3-08-67, სამდივნოსი — 3-06-88, ტელეფონები განყოფილებებისა: პარტიული ცხოვრების და ჩარეხსტულ-ლენინური თეორიის პროპაგანდის — 3-81-84, ეკონომიკის, ტრანსპორტის, პრესის მიმოხილვის — 3-16-90, ხოფლის მეურნეობის — 3-20-43, კულტურისა და ეროვნული ხელოვნების, ლიტერატურისა და ხელოვნების — 3-80-84, საბჭოთა მშენებლობის, კორესპონდენტთა ქსელისა და პარტიულოსი — 3-57-61, ადგილობრივი და უცხოეთის ინფორმაციის — 3-80-83, წერილების — 3-73-24, განცხადებების მიღების — 3-64-42, გამომწვევი — 3-81-65, გამომცემლობის დირექტორის — 3-65-41, სტამბის დირექტორის — 3-77-70.

УЕ 03673 ბოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, ლენინის ქ. № 14.

შვილები მარიამ ღლონტი, დომნა ინწკირველი ოჯახებით იუწყებიან
ნინო ანდრიას ასულ დონდოლაძე-ღლონტის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 17-VII. სოფელ ბოხვაურში (მახარაძის რ.).

მშობლები მარო, პლატონ, მეუღლე ელენე, შვილი ბელა, ძმები გრიგოლ, კოტე, დები კლარა, ზინა, რძლები ნორა, თინა, სიძე ქ. ჯიბლაძე ოჯახებით იუწყებიან
ტარასი პლატონის-ძე დოლიძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 19-VII სოფელ ძირგანახლებაში (ჩოხატაურის რ.).

ოლია და რამან კვალიაშვილები შვილებით იუწყებიან მამის
ნიკოლოზ გიორგის-ძე კვალიაშვილის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 17-VII, 5 ს. ქ. გორში. გამოსვენება მახარაძის II ჩიხი № 2.

შვილი მიხეილ ქვარიანი ოჯახით იუწყება
ეფროსინე პროკოფის ასულ ქვარიანის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 17-VII ქ. ქუთაისში. გამოსვენება გელათის ქ. № 17.

მეუღლე თინა რამიშვილი იუწყება
გიორგი ფარსადანის-ძე მინაშვილის
გარდაცვალებას. პანაშვიდი 18-VII, 8 ს. გამოსვენება 19-VII, 6½ ს. ალ. ჭავჭავაძის ქ. № 5.